

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Diplomová práce

**Zadávání veřejných zakázek ve veřejných výzkumných
institucích**

Bc. Karel Šobíšek

© 2016 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Karel Šobíšek

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Zadávání veřejných zakázek ve veřejných výzkumných institucích

Název anglicky

Administration of public procurements in public research institutes

Cíle práce

Hlavním cílem diplomové práce je vyhodnotit současný stav systému zadávání veřejných zakázek ve veřejných výzkumných institucích v České republice. Tento hlavní cíl lze dále dekomponovat na dva na sebe logicky navazující dílčí cíle – identifikace a ošetření rizik spojených s procesem zadávání veřejných zakázek ve veřejných výzkumných institucích. Pro tyto účely je stanovena následující hypotéza: „Specifika veřejné výzkumné instituce nejsou překážkou při aplikaci zákona upravující problematiku zadávání veřejných zakázek.“

Metodika

Diplomová práce se skládá ze dvou částí – teoretické a praktické. V teoretické části diplomové práce bude využita metoda deskripce, analýzy a literární rešerše relevantních zdrojů. Praktická část bude zpracována s využitím zejména metod analýzy, komparace a syntézy dat týkajících se průběhu zadávacího řízení v konkrétní veřejné výzkumné instituci a dalších relevantních zdrojů. Závěrem budou veškerá zjištění vyhodnocena metodou syntézy.

Doporučený rozsah práce

60 – 80

Klíčová slova

Veřejná zakázka, nabídka, zadavatel, uchazeč, dodavatel, hodnotící kritéria, výběrové řízení, zákon o veřejných zakázkách, komise, předmět veřejné zakázky, zakázka malého rozsahu, podlimitní zakázka, nadlimitní zakázka, veřejná výzkumná instituce

Doporučené zdroje informací

DOLEŽALOVÁ, Hana a Miroslav DOLEŽAL. Stručný exkurz do problematiky veřejných zakázek. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011. 96 s. ISBN 978-80-210-5492-9.

KRUTÁK, T. a KRUTÁKOVÁ, L. Zákon o veřejných zakázkách s komentářem a příklady. 2. aktualizované vydání. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 213, 639 s. ISBN 978-80-7263-778-2.

OCHRANA, F. *Veřejné výdajové programy, veřejné projekty a zakázky : jejich tvorba, hodnocení a kontrola*. Praha: Wolters Kluwer, 2011. ISBN 978-80-7357-644-8.

PAVEL, Jan. *Veřejné zakázky v České republice*. Praha: Národohospodářský ústav Josefa Hlávky, 2009, 105 s. ISBN 978-80-86729-47-3.

PAVEL, J. *Veřejné zakázky a efektivnost*. Praha: Ekopress, 2013. ISBN 978-80-87865-04-0.

PODESŤVA, Vilem. *Zákon o veřejných zakázkách: komentář*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011, 631 s. ISBN 978-80-7357- 636-3.

SHELLEOVA, Andrea. *Nejčastější problémy ve veřejných zakázkách nejen pro sektorové zadavatele*. Praha: Linde, 2014, 119 s. ISBN 978-80-7201-857- 4.

vyhláška Ministerstva pro místní rozvoj č. 232/2012 Sb., o podrobnostech rozsahu odvodnění účelnosti veřejné zakázky a odvodnění veřejné zakázky

vyhláška Ministerstva pro místní rozvoj č. 240/2004 Sb., o informacích systému o zadávání veřejných zakázek a metodách hodnocení nabídek podle jejich ekonomické výhodnosti
zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

Předběžný termín obhajoby

2015/16 LS – PEF

Vedoucí práce

Mgr. Denisa Cívínová

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 27. 10. 2015

JUDr. Jana Borská

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 11. 11. 2015

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 21. 03. 2016

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "**Zadávání veřejných zakázek ve veřejných výzkumných institucích**" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 3. 3. 2016

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval zejména Mgr. Denise Cívínové, vedoucí mé diplomové práce, za její odborné připomínky, cenné rady, strávený čas a celkovou ochotu, kterou mi věnovala. Dále bych rád poděkoval rodině, kolegům a blízkým přátelům za podporu a trpělivost.

Zadávání veřejných zakázek ve veřejných výzkumných institucích

Administration of public procurements in public research institutes

Souhrn

Tato diplomová práce se zabývá analýzou zadávání veřejných zakázek ve veřejných výzkumných institucích z pohledu zadavatele.

Cílem je vyhodnotit současný stav systému zadávání veřejných zakázek ve veřejných výzkumných institucích v České republice, resp. identifikace a ošetření rizik spojených s procesem zadávání veřejných zakázek ve veřejných výzkumných institucích.

Teoretická část je zaměřena především na výklad základních pojmů souvisejících jednak se zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů a dále s právní formou vědecké výzkumné instituce. Praktická část pak analyzuje trh zadávání veřejných zakázek se zaměřením na vědecké výzkumné instituce a možná pochybení, které celý proces prodlužují a prodražují. Jako příklad je uveden Ústav organické chemie a biochemie AV ČR, v.v.i.

V závěru práce je navržen metodický postup, který lze využít při zadávání veřejné zakázky veřejnou výzkumnou institucí, čímž by mělo dojít jednak ke snížení počtu pochybení (dle Ústavu pro ochranu hospodářské soutěže). Zároveň by tímto způsobem mělo být docíleno poklesu plýtvání veřejných finančních prostředků.

Klíčová slova: Dodavatel, hodnotící kritéria, komise, pochybení, uchazeč, veřejné finanční prostředky, veřejná výzkumná instituce, veřejná zakázka, zadavatel.

Summary

This thesis deals with the analysis of administration of public procurements in public research institutes.

The main objective is to evaluate current system of administration of public procurements in public research institutes in the Czech Republic – identification and treatment of risks connected to the given process, respectively.

The theoretical part is focused on explanation of basic concepts related on one hand to Law of administration of public research institutions nb. 137/2006, and on the other hand to public research institution as a legal form. Practical part then analysis the market of administration of public procurement with the focus on public research institutions and possible misconduct that may the whole process prolong and expensive. The Institute of Organic Chemistry and Biochemistry AS CR, v.v.i. is shown and analyzed as an example of public research institution.

In conclusion, the methodical procedure for administration of public procurement in public research institution is designed – this way the number of misconduct can be lowered down (according to the Office for the Protection of Competition). Simultaneously, this should attain decrease of wasting of public funds.

Keywords: Supplier, evaluation criteria, commission, misconduct, contender, public funds, public research institution, public procurement, contracting authority.

Použité zkratky:

DPH	daň z přidané hodnoty
EU	Evropská unie
ISVZ	informační systém veřejných zakázek
JŘBU	jednací řízení bez uveřejnění
MMR ČR	Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
SPO	státní příspěvková organizace
ÚOHS	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
ÚOCHB	Ústav organické chemie a biochemie AV ČR, v.v.i.
VVI	veřejná výzkumná instituce
VZ	veřejná zakázka
ZVVI	Zákon č. 341/2005, o veřejných výzkumných institucích, ve znění pozdějších předpisů
ZVZ	Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů

Obsah

1	ÚVOD.....	13
2	CÍL PRÁCE A METODIKA	14
2.1	CÍL PRÁCE.....	14
2.2	METODICKÝ APARÁT.....	14
2.3	DATOVÁ ZÁKLADNA.....	16
3	TEORETICKÁ VÝCHODISKA	17
3.1	VÝVOJ ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK	17
3.1.1	OBDOBÍ RAKOUSKA-UHERSKA	17
3.1.2	OBDOBÍ PRVNÍ REPUBLIKY	18
3.1.3	POVÁLEČNÉ OBDOBÍ A OBDOBÍ SOCIALISMU	18
3.1.4	OBDOBÍ PO ROCE 1989	18
3.2	VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ	21
3.2.1	ZADAVATEL.....	21
3.2.2	UCHAZEČ	24
3.2.3	VEŘEJNÁ ZAKÁZKA.....	25
3.2.4	ZADÁVACÍ ŘÍZENÍ	29
3.2.5	PŘEDPOKLÁDANÁ HODNOTA	30
3.2.6	ZADÁVACÍ DOKUMENTACE	34
3.2.7	RÁMCOVÁ SMLOUVA	35
3.2.8	HODNOTÍCÍ KOMISE.....	35
3.2.9	ZÁSADY ZADÁVACÍHO ŘÍZENÍ.....	35
3.3	DOHLED PŘI DODRŽOVÁNÍ ZÁKONA O VEŘEJNÝCH ZAKÁZKÁCH.....	38
3.3.1	ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE	39
3.3.2	NEJVYŠŠÍ KONTROLNÍ ÚŘAD.....	40
3.4	VEŘEJNÁ VÝZKUMNÁ INSTITUCE	40
3.4.1	CHARAKTERISTIKA VEŘEJNÉ VÝZKUMNÉ INSTITUCE	42
3.4.2	ZALOŽENÍ A VZNIK VEŘEJNÉ VÝZKUMNÉ INSTITUCE	43
3.4.3	HOSPODAŘENÍ A ROZPOČET VEŘEJNÉ VÝZKUMNÉ INSTITUCE.....	45
3.4.4	ZRUŠENÍ A ZÁNİK VEŘEJNÉ VÝZKUMNÉ INSTITUCE.....	49
4	PRAKTICKÁ ČÁST.....	50
4.1	STAV VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK VEŘEJNÝCH VÝZKUMNÝCH INSTITUCÍ V ČESKÉ REPUBLICE	50
4.2	NEJČASTĚJŠÍ PROBLÉMY PŘI ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK	54
4.2.1	PŘEHLED ŘÍZENÍ ÚOHS VEDENÝCH S VVI	57

4.3	REALIZACE VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK V ÚSTAVU ORGANICKÉ CHEMIE A BIOCHEMIE AV ČR, v.v.i.	60
4.3.1	ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA ÚOCHB	60
4.3.2	PŘEHLED VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK ÚOCHB.....	62
4.3.3	PŘEHLED ŘÍZENÍ ÚOHS S ÚOCHB	65
5	ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ A DOPORUČENÍ	68
5.1	NÁVRH INTERNÍHO PŘEDPISU – POSTUP PŘI ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK	68
6	ZÁVĚR	81
	LITERATURA	84

Seznam obrázků, tabulek a grafů

Seznam obrázků:

Obrázek 1: Členění veřejných zakázek.....	26
Obrázek 2: Metodika zadávání VZ – grafické znázornění.....	80

Seznam tabulek:

Tabulka 1: Přehled stanovených finančních limitů – v tis. Kč.....	29
Tabulka 2: Počet transformovaných SPO na VVI (dle zřizovatele, ke dni 1. 1. 2007).....	41
Tabulka 3: Fondy tvořené veřejnou výzkumnou institucí, jejich financování a využití	48
Tabulka 4: Celkový počet VZ vypsanych za období 2007 – 2015	50
Tabulka 5: Celkový počet VZ vypsanych VVI za období 2007 – 2015	50
Tabulka 6: Celkový počet a objem VZ dle jejich předmětu za období 2007 – 2015	53
Tabulka 7: Celkový počet a objem VZ dle druhu zadávacího řízení za období 2007 - 2015	54
Tabulka 8: Vývoj počtu řízení ÚOHS a celkového počtu VZ u VVI	58
Tabulka 9: Celkový počet řízení ÚOHS a celkový objem VZ (v Kč bez DPH)	60
Tabulka 10: Vývoj hospodářského výsledku ÚOCHB (v tis. Kč)	61
Tabulka 11: Vývoj počtu zaměstnanců a průměrné mzdy v ÚOCHB	62
Tabulka 12: Struktura VZ ÚOCHB dle druhu odvětví VZ – celkový objem (v Kč, bez DPH).....	62
Tabulka 13: Struktura VZ ÚOCHB dle druhu odvětví VZ – celkový počet.....	63
Tabulka 14: Druh vypisovaného řízení VZ ÚOCHB - celkového objemu (v Kč, bez DPH)	64
Tabulka 15: Vztah počtu podaných nabídek a počtu vypsanych řízení VZ ÚOCHB	65
Tabulka 16: Přehled řízení ÚOHS s ÚOCHB I.	65
Tabulka 17: Přehled řízení ÚOHS s ÚOCHB II.	66
Tabulka 18: Minimální lhůtu zadávacího řízení pro veřejného zadavatele.....	71
Tabulka 19: Minimální lhůtu zadávacího řízení pro sektorového zadavatele	71

Seznam grafů:

Graf 1: Vývoj počtu a celkového objemu VZ u VVI za období let 2007 – 2015	52
Graf 2: Celkový počet VZ u VVI za období let 2007 – 2015	52
Graf 3: Celkový objem VZ za období let 2007 – 2015 (v Kč bez DPH)	53
Graf 4: Celkový objem VZ za období let 2007 – 2015 (v Kč bez DPH)	54
Graf 5: Vývoj počtu řízení ÚOHS a celkového počtu VZ u VVI	58
Graf 6: Počet řízení ÚOHS s jednotlivými VVI	59
Graf 7: Struktura VZ ÚOCHB dle celkového objemu VZ (v %).....	63

1 Úvod

Optimální alokace finančních prostředků je obecně komplikovaný a mnohvrstevný problém jak v soukromé tak veřejné sféře. Zatímco u soukromých právnických osob je však hlavním motivem dominantní snaha o minimalizaci nákladů a maximalizaci zisku, u veřejných organizací je situace mnohem složitější. Princip ziskovosti zde chybí, a proto chybí i primární snaha o minimalizaci nákladů.

Při využívání finančních prostředků obecně, a investičních pak speciálně, se v celém procesu mísí vlivy subjektivní i objektivní. Přidělené veřejné prostředky jsou na rozdíl od soukromých jednak „anonymní“ a jednak pro ně zpravidla platí princip časově omezené využitelnosti, což ve svém důsledku znamená, že finanční prostředky není možné ani časově neomezeně kumulovat. Tento fakt ve svých důsledcích vede mnohdy k faktickému plýtvání veřejnými prostředky, kdy se „už jednou přidělené“ prostředky spotřebují beze zbytku, i když účelné by bylo při stejném nebo podobném efektu využití pouze jejich části.

Vlastní získávání finančních prostředků i jejich množství rovněž často může odrážet spíše „diplomatické“ schopnosti žadatele a jeho umění lobovat za „svou věc“ a daleko méně pak faktickou a reálnou nutnost požadované investice. Odtud je už potom jenom krůček ke skryté nebo otevřené korupci při jejich získávání (či alespoň může vzniknout pokušení takto postupovat).

Aby byly podobné snahy minimalizovány a distribuce prostředků optimalizována, stát si sám vytváří právní rámec, ve kterém se všechny subjekty daného procesu musí pohybovat. O tom, jak je právě nastavení tohoto právního rámce složitý a komplikovaný proces svědčí množství zákonů a jejich novel přijatých v České republice za uplynulých více jak 25 let.

Předložená diplomová práce si klade za cíl rekapitulaci těchto zákonných norem, diskusi jejich omezení a slabých míst, stejně tak jako vytvoření metodiky korektního postupu při zadávání veřejných zakázek v případě vědeckých výzkumných institucí z pozice zadavatele.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Pro diplomovou práci je stanovena následující pracovní hypotéza: „Specifika veřejné výzkumné instituce nejsou překážkou při aplikaci zákona upravující problematiku zadávání veřejných zakázek.“

Hlavním cílem diplomové práce je vyhodnotit současný stav systému zadávání veřejných zakázek ve veřejných výzkumných institucích v České republice.

Tento hlavní cíl lze dále dekomponovat na dva, na sebe logicky navazující, dílčí cíle – identifikace a ošetření rizik spojených s procesem zadávání veřejných zakázek ve veřejných výzkumných institucích.

2.2 Metodický aparát

Aby byl naplněn cíl (resp. dílčí cíle) uvedené v předchozí podkapitole 2.1 – Cíl práce, je tato diplomová práce rozdělena do dvou hlavních částí – teoretické a praktické.

Teoretická část práce analyzuje dva stěžejní okruhy:

1. Systém zadávání veřejných zakázek
2. Veřejnou výzkumnou instituci (jakožto právní formu)

První kapitola teoretické části práce – kapitola 3.1 – Vývoj zadávání veřejných zakázek – se zabývá analýzou dokumentů, tedy historickým exkurzem vývoje veřejných zakázek (dále jen VZ), a to od jeho prvopočátků z období Rakouska-Uherska, přes období První republiky, poválečné období, období socialismu až do současnosti. V poslední podkapitole 3.1.4 – Období po roce 1989 je charakterizován stav systému veřejných zakázek se stěžejním zaměřením na aktuálně platný Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách ve znění pozdějších předpisů.

Druhá kapitola teoretické části práce se věnuje analýze právních předpisů a deskripci základních principů uplatňovaných v rámci zadávacího řízení VZ – viz kapitola 3.2 –

Vymezení základních pojmů. K tomuto účelu byl využit zejména Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.

Ve třetí kapitole teoretické části práce je provedena analýza právního předpisu způsobu dohledu nad dodržováním zákona diskutovaného v přechozí kapitole – zde jsou popsány dva orgány – Úřad pro ochranu hospodářské soutěže a Nejvyšší kontrolní úřad jako hlavní kontrolní mechanismy. Metodou deskripce jsou popsány jejich kompetence.

Právní formě veřejná výzkumná instituce (dále jen VVI) se věnuje poslední kapitola teoretické části práce – zde je charakterizována tato právní forma, způsob založení a zrušení VVI, a konečně také vlastní hospodaření a rozpočet dané organizace stanovené zákonem. Pro tyto účely je využita analýza právního předpisu zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, ve znění pozdějších předpisů.

Smyslem teoretické části práce je vytvoření vhodné teoretické základny pro dobrou orientaci v systému zadávání VZ ve VVI.

Vzhledem ke stanovenému cíli práce – „vyhodnotit současný stav systému zadávání veřejných zakázek ve veřejných výzkumných institucích v České republice“, resp. „identifikace a ošetření rizik spojených s procesem zadávání veřejných zakázek ve veřejných výzkumných institucích“, je praktická část práce sestavena následovně:

Praktická část práce nejprve analyzuje současný stav systému zadávání VZ v České republice u VVI, a to ve sledovaném období 2007 – 2015 (viz podkapitola 4.1 – Stav veřejných zakázek VVI v České republice). Toto období bylo zvoleno s ohledem na vznik VVI jako samostatné právní formy v roce 2007.

Subkapitola 4.2 – Nejčastější problémy při zadávání veřejných zakázek – pomocí analýzy a komparace upozorňuje na možná rizika spojená se zadáváním VZ ve VVI, tyto jsou uvedeny na příkladech identifikovaných Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen ÚOHS).

Poslední část praktické práce je věnována analýze předchozích poznatků při zadávání veřejných zakázek ve VVI – a to na příkladu Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR, v.v.i (dále jen ÚOCHB). Na tomto příkladu je možné – na základě syntézy předchozích

poznatků – potvrdit či vyvrátit stanovenou hypotézu, že „specifika veřejné výzkumné instituce nejsou překážkou při aplikaci zákona upravující problematiku zadávání veřejných zakázek“.

Následující kapitola 5.1 – Návrh interního předpisu – postup při zadávání veřejných zakázek – je věnována vytvoření metodického aparátu, jehož smyslem je napomoci při tvorbě zadávání VZ ve VVI. Teoretické popsání jednotlivých, na sebe navazujících kroků je doplněno o identickou grafickou ilustraci. Cílem této části práce je vyhodnocení rizik spojených se zadáváním VZ danou institucí a navržení potřebných opatření směřujících k jejich minimalizaci.

2.3 Datová základna

Sledované období je stanoveno na období let 2007 – 2015, a to z důvodu vzniku VVI jako samostatné právní formy s účinností od 1. 1. 2007.

Pro účely sběru dat jsou využity následující zdroje:

- Informační systém o veřejných zakázkách Ministerstva pro místní rozvoj ČR (dále jen MMR),
- Sbírkky rozhodnutí ÚOHS týkající se VVI,
- Výroční zprávy a interní informace ÚOCHB.

Primárními zdroji pro analýzu a deskripci oblastí VZ a VVI jsou:

- Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen ZVZ),
- Zákon č. 341/2005, o veřejných výzkumných institucích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen ZVVI).
- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů.

3 Teoretická východiska

3.1 Vývoj zadávání veřejných zakázek

Systém zadávání VZ není specifikem 21. století. Nutnost kontrolovat veřejné peníze existovala od příchodu peněz samotných. První zmínky datujeme již do období starověku, nicméně prim si v tomto směru přivlastňuje Francie, která jako první zakotvuje úpravu veřejných soutěží do svých stavebních řádů a to již v průběhu 16. století. Následována je Německem. Prusko vydává první právní úpravu věnující se problematice VZ již v roce 1885.¹

3.1.1 Období Rakouska-Uherska

V roce 1909 je vydán první souborný právní předpis, který upravuje zadávání VZ na území tehdejšího Rakouska-Uherska. Ten nahrazuje dříve používané rezortní předpisy, které se věnovaly jen dílčí problematice.

S účinností od 1. 1. 1910 je 28. 4. 1909 v říšském zákoníku uveřejněno nařízení č. 61/1909 ř.z., o zadávání státních dodávek a prací, které se vztahuje na dodávky a stavební práce, které byly zadávány státem a státními, nebo státem spravovanými, ústavy a podniky. Jak již z názvu vyplývá, platnost tohoto nařízení se nevztahovala na služby jako takové, dále byla vytvořena výjimka na dodávky a zakázky vojenské, polního a lesního hospodářství, umělecké zakázky a v neposlední řadě výjimka na dodávky a práce interního charakteru pro vlastní potřebu nebo potřebu jiného státního útvaru.²

Nařízení č. 61/1909 ř. z., rozlišuje tři druhy zadávacího řízení, a to veřejné rozepsání, omezené rozepsání a zadání z volné ruky.

¹ DOLEŽALOVÁ, Helena. Historie zadávání veřejných zakázek. *Právník*, 1998, 137(9), s.800-816. ISSN 0231-6625.

² DVOŘÁK, David. Historie zadávání veřejných zakázek - nařízení č. 61/1909 ř.z., o zadávání státních dodávek a prací. In *Historie obchodněprávních institutů*. Brno: Masarykova univerzita, 2009. s. 224-235, 11 s. ISBN 978-80-210-4960-4.

3.1.2 Období První republiky

Při založení Československé republiky byly převzaty některé rakousko-uherské normy upravující zadávání VZ, které následně byly podkladem pro vytvoření Zadávacího řádu ze dne 17. 12. 1920, který vycházel z nařízení Československé vlády č. 667/1920 Sb., o zadávání státních dodávek a prací. Smyslem zadávacího řádu bylo vytvoření konkurenčního a spravedlivého soutěžního prostředí, které by dokázalo zajistit efektivní hospodaření se státními prostředky. Zadávací řád se skládal z 5 částí a 41 ustanovení.

3.1.3 Poválečné období a období socialismu

V poválečném období je problematika zadávání VZ řešena Všeobecnými stavebními podmínkami z roku 1947, platnými až do roku 1972, kdy byl novelován Hospodářský zákoník z roku 1964. V době socialismu, době neexistence tržního hospodářství, byly zakázky přidělovány v rámci centrálně řízeného hospodářství monopolním státním podnikům. V době pevně stanovených cen, by veřejné soutěže stejně pozbývaly smyslu.

3.1.4 Období po roce 1989

Se změnou politické situace v roce 1989 a vzniku tržního hospodářství přichází nutnost vydání předpisu, který by zabezpečil opětovnou potřebu kontroly veřejných finančních prostředků, představoval by účinný nástroj jejich úspory. Proto byl dne 1. 10. 1990 vydán Úřadem racionalizace ve stavebnictví první právní pokyn, a to Zadávací řád staveb. Tomuto řádu, sestávající se ze šesti částí, byla vyčítána zejména absence zabývání se jinými, než jen stavebními, veřejnými výdaji.

V roce 1991 byl Ministerstvem hospodářství a Ministerstvem průmyslu vydán zadávací řád staveb č. 179/1991 platný pro celou Československou republiku, následně byl novelizován usnesením vlády České republiky ze dne 24. 6. 1992.

- ***Zákon č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek***

Po roce 1990 dochází ke značnému zvýšení počtu zadávání zakázek financovaných z veřejných prostředků, bohužel stávající právní úpravy neodpovídaly zaběhnutým zahraničním standardům, neumožňovaly důslednou kontrolu a přezkum v průběhu soutěže. Proto byl s účinností 1. 1. 1995 vydán a přijat zákon č. 199/1994 Sb., ze dne 28. 9. 1994,

o zadávání VZ, ve znění pozdějších předpisů, vycházející ze zákona o zadávání zboží, staveb a služeb vypracovaný Komisí Organizace spojených národů pro mezinárodní obchodní právo a dále ze směrnic Evropské unie.

Zákon je inovativní v mnoha směrech, snaží se aplikovat tržní mechanismy do zadávání VZ a s tím související kontrolu veřejných finančních prostředků, přináší novou terminologii, jako například VZ či zadavatel.

Přesto všechno byl tento zákon považován za nedokonalý a zbytečně složitý svým obsahem, proto byl v tomto směru mnohokrát novelován s tím, že nejvýznamnější novelou z roku 1996, díky které byl z ekonomických a sociálních důvodů navýšen limit, při kterém byly postupy zakázek závazné. Dále novely přinášejí opět nové terminologie a rozšíření okruhů podniků, které jsou vázány postupovat na základě tohoto zákona.

- ***Zákon č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách***

Po vstupu České republiky do EU bylo třeba uvést v soulad evropskou legislativu a aplikovat evropské normy do českého právního systému. V důsledku toho bylo třeba novelizovat do té doby platné právní úpravy resp. přijmout nový zákon o zadávání VZ.

Proto s účinností od 1. 5. 2004 vstoupil v platnost zákon č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, který i přes veškerou snahu zákonodárců čelil již během příprav mohutné kritice odborné veřejnosti, zejména kvůli své složitosti a nepřehlednosti. Zákon byl však v rychlosti přijat hlavně z důvodu, že při jeho eventuálním nepřijetí by Česká republika nemohla po vstupu do EU čerpat prostředky ze strukturálních fondů. Zákon však bylo prakticky okamžitě po začátku jeho platnosti novelizovat z důvodu přijetí dvou nových směrnic Evropského parlamentu a Rady 2004/17/ES a 2004/18/ES, které ve své podstatě upravují oblasti zadávání VZ v EU.

Zákon zavádí zcela nový systém zadávání VZ a rozděluje VZ jak dle předmětu plnění na dodávky, služby a stavební práce, tak dle předpokládané ceny na podlimitní a nadlimitní, zároveň umožňuje nové druhy zadávacích řízení.

Zákon byl během své platnosti dvou let osmkrát novelizován.

- ***Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách***

Z důvodu zásadního přepracování směrnic EU bylo rozhodnuto o přepracování zákona o VZ. Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, který s účinností od 1. 7. 2006 ruší předcházející zákon, tedy zákon č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, byl vypracován a přijat především z důvodu nutnosti urychlené implementace následujících zadávacích směrnic EU:

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/17/ES ze dne 31. 3. 2004, koordinaci postupů při zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/18/ES ze dne 31. 3. 2004, o koordinaci postupů při zadávání VZ na stavební práce, dodávky a služby

Dalším neméně důležitým argumentem pro zřízení tohoto zákona byla snaha elektronizace celého procesu, a s tím i související elektronické aukce, které s tímto zákonem přicházejí jako naprostá novinka.

I přes veškeré snahy zákonodárců je opětovně tomuto zákonu vyčítána nepřehlednost jednotlivých definic a ustanovení, dále pak celková složitost. To dokazuje i fakt, že k 1. 1. 2016 má tento zákon 26 novel.

Vzhledem k tomu, že Evropský parlament přijal tři směrnice, které vešly v platnost 18. dubna 2014, je Česká republika povinna do 18. dubna 2016 povinna implementovat tyto směrnice do svého právního řádu. Jedná se o následující směrnice:

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 24. 2. 2014, o zadávání VZ a o zrušení směrnice 2004/18/ES,
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/25/EU ze dne 26. 2. 2014, o zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb a o zrušení směrnice 2004/17/ES,
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/23/EU ze dne 26. 2. 2014, o udělování koncesí.

Množství novel zákona č.137/2006 Sb. i nutnost implementace výše uvedených Směrnic Evropského parlamentu vyvolalo nutnost přípravy zcela nového zákona o zadávání

VZ. Ten by měl po svém schválení nejenom respektovat tyto směrnice ale především snížit administrativní náročnost celého procesu zadávání VZ. To by potom mělo za následek zkrácení celého zadávacího procesu při zachování současně vysoké transparentnosti celého procesu zadávání. Snahou je, aby byl zákon ve své finální podobě stručný a především přehledný, díky čemuž by měl být zadavatel schopen realizovat zadávání VZ pomocí vlastních sil. Tím by mělo dojít k úspoře veřejných finančních prostředků.

Zákon byl po dobu své platnosti 23x novelizován – viz příloha č. 1.

3.2 Vymezení základních pojmů

Kapitola se věnuje základním pojmům ve vztahu k zadávání VZ. Primárně je využito informací ze zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších úprav a předpisů.

3.2.1 Zadavatel

Zadavatelem se rozumí subjekt, který je povinen postupovat při zadávání VZ dle ZVZ. Tento zákon rozlišuje ve svém § 2 tři okruhy dodavatelů (veřejný, dotovaný a sektorový), v § 3 je pak zvláště definován centrální zadavatel. ZVZ klade na jednotlivé kategorie zadavatelů odlišné požadavky, stejně tak jim jsou stanoveny různé podmínky pro postup při zadávání VZ³:

1. Veřejný zadavatel:

Do konce roku 2006 existovala výzkumná a vývojová pracoviště (např. pracoviště Akademie věd České republiky) v podobě státních příspěvkových organizací. Tento typ právního uspořádání představoval specifickou právní formu podnikání, která však narážela na jistá úskalí zejména v oblasti majetkových vztahů, spoluprací se soukromou sférou v oblasti získávání zakázek, či v oblasti svého zaměření.⁴

³ KRUTÁK, Tomáš, KRUTÁKOVÁ, Lenka, Zákon o veřejných zakázkách: s komentářem a příklady: právní stav k 1. 4. 2013. 2. aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG, 2013 Právo (Anag). ASBN 978-80-7263-2.

⁴ Dle § 2, odst. 2, zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.

Veřejným zadavatelem může být:⁵

- Česká republika,
- Státní příspěvková organizace,
- Územní samosprávný celek nebo příspěvková organizace, u níž funkci zřizovatele vykonává územní samosprávný celek,
- Jiná právnická osoba, a to pokud byla založena či zřízena za účelem uspokojování potřeb veřejného zájmu, které nemají průmyslovou nebo obchodní povahu a je financována převážně státem či jiným veřejným zadavatelem ovládána nebo stát či jiný veřejný zadavatel jmenuje či volí více než polovinu členů v jejím statutárním, správním, dozorčím či kontrolním orgánu.

2. Dotovaný zadavatel:

Dotovaným zadavatelem je právnická nebo fyzická osoba, která zadává veřejnou zakázku hrazenou z více než 50 % z peněžních prostředků z veřejných zdrojů nebo pokud peněžní prostředky poskytnuté na VZ z těchto zdrojů přesahují 200 000 000,- Kč; peněžní prostředky jsou poskytovány z veřejných zdrojů i v případě, pokud jsou poskytovány prostřednictvím jiné osoby.⁶

Pro účely uzavření smlouvy se subdodavatelem se za dotovaného zadavatele již nepovažuje ten dodavatel, kterému byla veřejným zadavatelem zadána VZ.⁷

Dotovaný zadavatel postupuje při zadávání VZ podle ustanovení platných pro veřejného zadavatele.⁸

⁵ Tamtéž

⁶ Dle § 2, odst. 3, zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.

⁷ Tamtéž

⁸ Dle § 2, odst. 3, zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.

3. Sektorový zadavatel:

Sektorovým zadavatelem je osoba, která vykonává některou z relevantních činností. Relevantní činností se rozumí v odvětví:⁹

- plynárenství
- teplárenství
- elektroenergetiky
- vodárenství
- poskytování dopravy
- poštovních služeb
- využívání geograficky vymezeného území za účelem vyhledávání, průzkumu nebo dobývání ropy, plynu, uhlí nebo jiných pevných paliv a dále pak poskytování a provozování letišť, námořních a vnitrozemských přístavů nebo jiných terminálových zařízení pro letecké a námořní dopravce nebo dopravce na vnitrozemských vodních cestách.¹⁰

4. Centrální zadavatel:

Centrálním zadavatelem je veřejný zadavatel, který provádí centralizované zadávání, spočívající v tom, že pro jiného zadavatele pořizuje dodávky či služby, jež jsou předmětem VZ, které následně prodává jiným zadavatelům za cenu nikoliv vyšší, než za kterou byly dodávky či služby pořízeny, nebo provádí zadávací řízení a zadává VZ na dodávky, služby či stavební práce na účet jiných zadavatelů, to vše na základě písemné smlouvy.¹¹

Pokud dojde ke sdružení více zadavatelů za účelem společného postupu směřujícího k zadání VZ, je tyto nutné považovat za jednoho zadavatele. Před vlastním zahájením jakýchkoliv kroků je však povinností všech zadavatelů uzavřít písemnou smlouvu, která

⁹ Dle § 2, odst. 6, zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰ Dle § 4, odst. 1, zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹ Dle § 3 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.

upravuje jejich vzájemná práva a povinnosti v souvislosti se zadávacím řízením a která taktéž stanoví způsob jednání jménem účastníků sdružení zadavatelů.¹²

3.2.2 Uchazeč

ZVZ rozlišuje několik pojmů ve vztahu k dodavateli VZ – jedná se o dodavatele, uchazeče a zájemce.

Tuzemský *dodavatel*¹³ je definován jako fyzická či právnická osoba, která:¹⁴

- dodává zboží,
- poskytuje služby,
- provádí stavební práce.

Další možností je zahraniční dodavatel, tohoto však ZVZ dále nedefinuje. Vlastní podmínky využití zahraničního dodavatele jsou rozebírány v Zákonu, viz Hlava III – Zahraniční seznam dodavatelů.

Uchazečem se rozumí dodavatel, který podal nabídku v zadávacím řízení.¹⁵

Zájemcem je dle ZVZ označován dodavatel, který:

- podal ve stanovené době žádost o účast v užším řízení, v jednacím řízení s uveřejněním nebo v soutěžním dialogu,¹⁶
- byl zadavatelem vyzván k jednání v jednacím řízení bez uveřejnění, k podání předběžné nabídky v dynamickém nákupním systému, k podání nabídky ve zjednodušeném podlimitním řízení, k podání nabídky v řízení na základě

¹² ECKERT NOVÁKOVÁ, Petra. *Veřejné zakázky pro veřejné výzkumné instituce*. 1. vydání. Praha: Academia, 2015. ISBN 978-80-200-2484-8.

¹³ Tuzemským dodavatelem se rozumí dodavatel se sídlem, místem podnikání či místem trvalého pobytu na území České republiky.

¹⁴ Dle § 17, písmene a) zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁵ Dle § 17, písmene j) zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁶ Dle § 17, písmene n) zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.

rámcové smlouvy, nebo k potvrzení zájmu o účast v případě zadávacího řízení zahájeného uveřejněním pravidelného předběžného oznámení.¹⁷

3.2.3 Veřejná zakázka

VZ je zakázka realizovaná na základě smlouvy mezi zadavatelem a jedním či více dodavateli, jejímž předmětem je úplatné poskytnutí dodávek či služeb nebo úplatné provedení stavebních prací. VZ, kterou je zadavatel povinen zadat podle ZVZ, musí být realizována na základě písemné smlouvy.¹⁸

Aby byly splněny všechny náležitosti nutné pro VZ, neboli aby se jednalo o VZ, musí být současně splněny tyto podmínky:¹⁹

1. Zakázka musí být zadávána osobou, která je zadavatelem veřejných zakázek,
2. Zakázka musí zahrnovat prvek úplaty na straně zadavatele (lze jen potenciální),
3. Musí se jednat o zakázku na dodávky, služby či stavební práce,
4. Musí se jednat o smluvní vztah mezi zadavatelem a dodavatelem.

Při bližším přezkoumání jednotlivých výše definovaných čtyř bodů plyne, že jako nejproblematictější se jeví bod č. 2 zahrnující prvek úplaty. Je tedy nutné mít na paměti, že případ, kdy zadavatel má z uzavřené smlouvy příjem, nemá charakter VZ. Ten vzniká pouze v případě, že zadavateli vzniká peněžitý závazek.

Dále je nutné si uvědomit, že dar není VZ. Avšak jestliže bude zadavateli poskytnut dar na realizaci konkrétní činnosti, dárce nemůže určit, která společnost realizaci poskytne – je proto nutné postupovat dle ZVZ a VZ tak vysoutěžit. Za VZ se taktéž nepovažuje bezúplatné provedení zakázky, a to i přesto, že ostatní podmínky byly splněny pro postup

¹⁷ Dle § 17, písmene n) zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁸ Dle § 7 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁹ ECKERT NOVÁKOVÁ, Petra. *Veřejné zakázky pro veřejné výzkumné instituce*. 1. vydání. Praha: Academia, 2015. ISBN 978-80-200-2484-8.

dle ZVZ. Smluvní vztah tedy nelze sjednat bezúplatně, v opačném případě se nejedná o VZ.²⁰

V neposlední řadě je nutné vědět, že o VZ se nejedná ani v případě, kdy zadavatel realizuje plnění pomocí svého zaměstnance – VZ se vždy rozumí pouze zabezpečování činností externími dodavateli. Pokud se jedná o částečné plnění vlastními pracovníky a částečně externími dodavateli, zakázka má charakter VZ pouze v té části, jež je realizována externím dodavatelem – stejně tak je stanovena i předpokládaná hodnota VZ.²¹

- ***Druhy veřejných zakázek:***

Obrázek 1: Členění veřejných zakázek

Zdroj: ZVZ, vlastní zpracování

²⁰ ECKERT NOVÁKOVÁ, Petra. *Veřejné zakázky pro veřejné výzkumné instituce*. 1. vydání. Praha: Academia, 2015. ISBN 978-80-200-2484-8.

²¹ JURČÍK, Radek. *Zákon o veřejných zakázkách: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7179-222-2.

1. Dle předmětu:

a. Veřejné zakázky na dodávky:

VZ na dodávky je VZ, jejímž předmětem je pořízení věci, a to zejména formou koupě, koupě zboží na splátky, nájmu nebo pachtu zboží nebo nájmu nebo pachtu zboží s právem následné koupě – neboli leasing. Dále potom VZ, jejímž předmětem je poskytnutí služeb nebo stavebních prací spočívající v umístění, montáži či uvedení takového zboží do provozu, nejednali se o zhotovení stavby.²²

b. Veřejné zakázky na stavební práce:

VZ na stavební práce je VZ, jejímž předmětem je provedení stavebních prací a s nimi souvisejících projektových a inženýrských činností, dále poskytování dodávek a služeb nezbytných k provedení předmětu VZ dodavatelem a v neposlední řadě stavební práce pořizované s využitím zprostředkovatelských nebo podobných služeb, které zadavateli poskytuje jiná osoba.²³

c. Veřejné zakázky na služby:

VZ na služby je taková VZ, která není VZ na dodávky ani veřejnou zakázkou na stavební práce.²⁴

d. Veřejné zakázky v oblasti obrany a bezpečnosti:

VZ v oblasti obrany a bezpečnosti je taková VZ, jejímž obsahem jsou dodávky vojenského a citlivého materiálu, jeho součásti, náhradní díly a dílčí části, s nimi přímo spojené stavební práce a stavební práce nutné pro veškeré fáze jejich životních cyklů. Dále

²² Dle § 8 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.

²³ Dle § 9 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.

²⁴ Dle § 10 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.

pak stavební práce a služby pro výhradně vojenské účely a citlivé stavební práce či citlivé služby.²⁵

2. Dle předpokládané hodnoty:

a. Nadlimitní veřejné zakázky:

Nadlimitní VZ je taková VZ, u které její předpokládaná hodnota bez daně z přidané hodnoty dosáhne nejméně finančního limitu, který stanovuje prováděcí právní předpis – Nařízení vlády č. 77/2008 Sb., o stanovení finančních limitů pro účely zákona o VZ, o vymezení zboží pořizovaného Českou republikou - Ministerstvem obrany, pro které platí zvláštní finanční limit, a o přepočtech částek stanovených v zákoně o VZ v eurech na českou měnu. Tento prováděcí předpis rovněž stanovuje seznam zboží pořizovaného Českou republikou – Ministerstvem obrany, pro které platí zvláštní finanční limit, a výši tohoto limitu.²⁶

b. Podlimitní veřejné zakázky:

Podlimitní VZ je taková VZ, u které její předpokládaná hodnota VZ na dodávky nebo služby přesáhne 2 000 000,- Kč bez DPH nebo v případě VZ na stavební práce přesáhne 6 000 000,- Kč bez DPH. Zároveň však v žádném případě nesmí přesáhnou finanční limit nadlimitní VZ.²⁷

c. Veřejné zakázky malého rozsahu:

VZ malého rozsahu je taková zakázka, u které její předpokládaná hodnota nedosáhne v případě VZ na služby 2 000 000,- Kč bez DPH nebo v případě VZ na stavební práce 6 000 000,- Kč bez DPH.²⁸

²⁵ Dle § 10a zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.

²⁶ Dle odst. 1 § 12 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.

²⁷ Dle odst. 2 § 12 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.

²⁸ Dle odst. 3 § 12 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.

d. Významné veřejné zakázky:

Významná VZ je taková VZ, u které je zadavatelem Česká republika, státní příspěvková organizace nebo veřejnoprávní subjekt za podmínky, že financujícím nebo ovládajícím subjektem je stát či státní příspěvková organizace a výše její předpokládané hodnoty přesahuje 300 000 000,- Kč bez DPH, dále pak VZ, u které je zadavatelem kraj, obec, příspěvková organizace zřízená samosprávným celkem nebo veřejnosprávním subjektem, financujícím nebo ovládajícím subjektem není stát nebo příspěvková organizace a výše její předpokládané hodnoty přesahuje 500 000 000,- Kč bez DPH.²⁹

Tabulka 1: Přehled stanovených finančních limitů – v tis. Kč

	Zadavatel	VZ na dodávky a služby	VZ na stavební práce
Nadlimitní VZ	Stát, státní příspěvkové organizace	3 782	146 447
	Kraje, obce, příspěvkové organizace	5 857	
	Zadavatel v oblasti obrany a bezpečnosti, sektorový zadavatel	11 715	
Podlimitní VZ		Od 2 000	Od 6 000
VZ malého rozsahu		Do 2 000	Do 6 000

Zdroj: Nařízení vlády č. 77/2008 Sb., o stanovení finančních limitů pro účely zákona o veřejných zakázkách, o vymezení zboží pořizovaného Českou republikou - Ministerstvem obrany, pro které platí zvláštní finanční limit, a o přepočtech částek stanovených v zákoně o veřejných zakázkách v eurech na českou měnu, vlastní zpracování.

3.2.4 Zadávací řízení

Je striktně definovaný postup zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, který musí zadavatelé bezpodmínečně dodržovat při každém zadávacím řízení VZ, a to až do uzavření písemné smlouvy s jedním či více vybranými dodavateli.

Proces zadávacího řízení je zahájen odesláním oznámení výzvy o zahájení zadávacího řízení, popřípadě odesláním oznámení o zahájení zadávacího řízení k uveřejnění.

²⁹ Dle § 16a zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.

Uveřejněním v informačním systému VZ nebo v Ústředním věstníku EU zahajujeme.³⁰

- otevřená řízení,
- užší řízení,
- jednací řízení s uveřejněním,
- soutěžní dialog.

Oproti tomu odesláním výzvy o zahájení zadávacího řízení zahajujeme:

- jednací řízení bez uveřejnění,
- zjednodušené podlimitní řízení,
- řízení na základě rámcové smlouvy.

3.2.5 Předpokládaná hodnota

Jedním z prvotních a nejdůležitějších kroků při zahájení zpracovávání zadávání VZ, je kvalitní odhadnutí předpokládané hodnoty, tak aby věrně odpovídala předpokladům zamýšlené VZ.

- ***Předpokládaná hodnota a její stanovení před zahájením zadávacího řízení***

Je nutné si uvědomit, že teprve na základě stanovení předpokládané VZ může zadavatel zvolit správný postup pro zadání VZ. Stejně tak vlastní druh použitého zadávacího řízení se velmi často odvíjí právě od předpokládané hodnoty VZ.³¹ V tomto případě je rozhodná vždy cena bez DPH.

Předpokládaná hodnota VZ vychází z předpokládaného plnění VZ. Tuto hodnotu je zadavatel povinen stanovit ještě před započítáním zadávacího řízení. Hodnotu VZ

³⁰ Dle § 26 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.

³¹ PODEŠVA, Martin, OLÍK, Miloš, PODEŠVA, Vilém, STRÁNSKÝ, Jakub. *Zákon o veřejných zakázkách: komentář*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. Komentáře Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7357-636-3.

lze stanovit dvěma způsoby, a to takovým způsobem, že pokud jsou známy informace z bodu 1, bude primárně využit tento, v opačném případě se zadavatel uchýlí k bodu 2.

1. Na základě údajů a informací z jiných VZ podobného předmětu plnění – v tomto případě zadavatel přihlíží nejen k údajům a informacím o zakázkách stejného či obdobného předmětu plnění, který v minulosti pořizoval, ale i dalším dostupným údajům (v odborných publikacích, na internetu, apod.).
2. Na základě průzkumu trhu s požadovaným plněním nebo jiným vhodným způsobem (např. dotazem na jiného pořizovatele či formou shromáždění předběžných cenových nabídek dodavatelů pro požadovaný předmět plnění). Je však nutné mít na paměti, že zadavatel je vždy povinen i k vývoji daného segmentu trhu v čase.

- ***Rozdělení předmětu veřejné zakázky***

Zadavatel je oprávněn rozdělit VZ na části, pokud toto připouští povaha předmětu VZ, což není v praxi příliš neobvyklé.³² Důvodů je hned několik, tím nejčastějším je úspora finančních prostředků. Dalším důvodem může být umožnění přístupu menších dodavatelů k VZ.

Pokud se zadavatel rozhodne VZ rozdělit na části, musí toto být uvedeno již v oznámení či výzvě o zahájení zadávacího řízení. Zároveň je nutné stanovit, jakým způsobem bude zakázka rozdělena. Dále je nutné uvést, zda je dodavatel oprávněn podat nabídku na všechny či jen na některé části VZ či jen na jednu její část.³³

Je však nutné mít na paměti, že dle ZVZ zadavatel nesmí rozdělovat VZ tak, aby díky tomu záměrně došlo ke snížení předpokládané hodnoty pod zákonem stanovené finanční limity. Pokud přesto bude VZ rozdělena do více částí, pro stanovení výsledné hodnoty

³² ECKERT NOVÁKOVÁ, Petra. *Veřejné zakázky pro veřejné výzkumné instituce*. 1. vydání. Praha: Academia, 2015. ISBN 978-80-200-2484-8.

³³ PODEŠVA, Martin, OLÍK, Miloš, PODEŠVA, Vilém, STRÁNSKÝ, Jakub. *Zákon o veřejných zakázkách: komentář*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. Komentáře Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7357-636-3.

je rozhodující součet všech předpokládaných hodnot jednotlivých VZ. Veškeré zadavatelem poskytované odměny jakéhokoliv druhu účastníkům soutěžního dialogu je nutné započítat do celkové předpokládané hodnoty VZ.

- ***Zveřejnění předpokládané hodnoty veřejné zakázky***

Zadavatel není ze zákona povinen zveřejnit předpokládanou hodnotu VZ, toto je pouze v jeho dikci. Důvodem pro zveřejnění může být ochrana proti nízkým nabídkovým cenám, důvodem proti pak opačná situace – snaha dodavatelů o přizpůsobení nabídek uveřejněné ceně a tedy její snížení.

- ***Pravidla pro stanovení předpokládané hodnoty veřejné zakázky***

Krom již výše diskutovaných povinností musí zadavatel při stanovení předpokládané hodnoty VZ dodržovat i další pravidla ve vztahu k jednotlivým druhům VZ:

- 1. Předpokládaná hodnota veřejné zakázky na dodávky:**

Tato se stanoví na základě předpokládané výše celkového peněžitého závazku dodavatele za dobu účinnosti smlouvy na dodávky (při uzavření smlouvy na dobu určitou) či totéž za 48 měsíců při uzavření na dobu neurčitou či na dobu, jejíž trvání nelze přesně vymezit.³⁴

Dále je zde nutné zahrnout rovněž předpokládanou zůstatkovou cenu.

Pokud jsou předmětem opakující se či trvajících dodávek, základ pro stanovení předpokládané hodnoty VZ se stanoví jako skutečná cena uhrazená zadavatelem za dodávky stejné či obdobné povahy za posledních 12 měsíců, upravená o změny v množství či ceně, které jsou předpokládány pro následujících 12 měsíců, či jako součet předpokládaných hodnot jednotlivých dodávek, které mají být pořízeny během následujících 12 měsíců. Takto stanovený základ se upraví v závislosti na době, na kterou je tato smlouva uzavřena.³⁵

³⁴ Dle § 14 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.

³⁵ ECKERT NOVÁKOVÁ, Petra. *Veřejné zakázky pro veřejné výzkumné instituce*. 1. vydání. Praha: Academia, 2015. ISBN 978-80-200-2484-8.

2. Předpokládaná hodnota veřejné zakázky na služby:

Rozhodujícím faktorem je stejně jako v předchozím bodě doba trvání smlouvy uzavřené na základě zadávacího řízení. V případě trvání smlouvy na dobu určitou, zadavatel stanoví předpokládanou hodnotu VZ na základě předpokládané výše celkového peněžitého závazku zadavatele za dobu účinnosti dotčené smlouvy. V případě trvání smlouvy na dobu neurčitou, bude předpokládaná hodnota stanovena na základě předpokládané výše celkového peněžitého závazku zadavatele za dobu prvních 48 měsíců trvání takové smlouvy.³⁶

Pro opakující se či trvajících služby platí stejná pravidla jako u stanovení předpokládané hodnoty VZ na dodávky.

3. Předpokládaná hodnota veřejné zakázky na stavební práce:

Předpokládaná hodnota VZ na stavební práce se stanoví dle stejných pravidel, která jsou uvedena výše s některými obměnami:³⁷

- Nepoužije se pravidlo, dle kterého je zadavatel povinen sčítat předpokládané hodnoty obdobných spolu souvisejících VZ, které zadavatel hodlá pořídit v průběhu jednoho účetního období.³⁸
- Do předpokládané hodnoty bude započtena předpokládaná hodnota dodávek, které jsou nezbytné k provedení VZ na stavební práce a které zadavatel dodavateli zajistí.³⁹

³⁶ PODEŠVA, Martin, OLÍK, Miloš, PODEŠVA, Vilém, STRÁNSKÝ, Jakub. *Zákon o veřejných zakázkách: komentář*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. Komentáře Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7357-636-3.

³⁷ Dle § 16 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.

³⁸ ECKERT NOVÁKOVÁ, Petra. *Veřejné zakázky pro veřejné výzkumné instituce*. 1. vydání. Praha: Academia, 2015. ISBN 978-80-200-2484-8.

³⁹ ECKERT NOVÁKOVÁ, Petra. *Veřejné zakázky pro veřejné výzkumné instituce*. 1. vydání. Praha: Academia, 2015. ISBN 978-80-200-2484-8.

- V předpokládané hodnotě nesmí být zahrnuty předpokládané hodnoty dodávek či služeb, pokud tyto nejsou nezbytné k provedení předmětu VZ na stavební práce.⁴⁰

3.2.6 Zadávací dokumentace

Zadávací dokumentací se rozumí ucelený soubor všech dostupných dokumentů, údajů, požadavků a technických podmínek zadavatele, které přesně vymezují předmět VZ v takových podrobnostech, které jsou nezbytné pro správné vypracování nabídky. Za správnost a úplnost těchto zadávacích podmínek plně zodpovídá zadavatel VZ.⁴¹

Zadavatel je ze zákona povinen do smlouvy uvést následující údaje:⁴²

- Obecné údaje dle zákona,
- Údaje vymezující konkrétní předmět veřejné zakázky,
- Obchodní podmínky,
- Technické podmínky,
- Požadavky na varianty nabídek (pokud je zadavatel připouští),
- Požadavky na způsob zpracování nabídkové ceny,
- Požadavky na formu zpracování nabídky,
- Způsob hodnocení nabídek dle hodnotících kritérií.

U VZ na stavební práce musí zadávací dokumentace navíc ještě obsahovat příslušnou dokumentaci a výkaz výměr zpracovaných do podrobností, které v nezbytném rozsahu specifikují předmět dané VZ.⁴³

⁴⁰ ECKERT NOVÁKOVÁ, Petra. *Veřejné zakázky pro veřejné výzkumné instituce*. 1. vydání. Praha: Academia, 2015. ISBN 978-80-200-2484-8.

⁴¹ Dle odst. 1, § 44 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.

⁴² Dle odst. 3, § 44 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.

⁴³ Dle odst. 4, § 44 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.

3.2.7 Rámcová smlouva

Rámcová smlouva je uzavřená písemná smlouva mezi zadavatelem a jedním či více uchazeči, a to na dobu určitou. Je určena k úpravě podmínek na pořízení opakujících se dodávek, služeb či stavebních prací, a to s obdobným předmětem plnění po celou dobu platnosti rámcové smlouvy.⁴⁴

3.2.8 Hodnotící komise

Hodnotící komise činí veškeré své úkony svědomitě a jménem zadavatele. Hodnotící komise je ustanovována zadavatelem v počtu minimálně 5 členů – jeden člen musí být zástupcem veřejného zadavatele – s tím, že pokud to povaha předmětu VZ vyžaduje, musí mít hodnotící komise minimálně jednu třetinu členů příslušnou odborností k danému předmětu VZ.⁴⁵

U významných VZ zadávaných veřejným zadavatelem musí být minimálně 9 členů hodnotící komise.⁴⁶

K jednotlivým členům hodnotící komise je jmenován vždy náhradník, který se řídí stejnými požadavky, které jsou požadovány u klasického člena. Žádný z členů hodnotící komise, ani náhradníků, nesmí být v žádném vztahu k VZ a nesmí být k uchazečům podjati. V žádném případě se nesmí žádný z členů komise, ani náhradníků členů komise, podílet na zpracovávání nabídky.⁴⁷

3.2.9 Zásady zadávacího řízení

Zadavatel je na základě § 6 ZVZ povinen dodržovat tři zásady, a to:⁴⁸

- transparentnosti,

⁴⁴ Dle § 11 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁵ Dle § 74 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁶ Tamtéž

⁴⁷ Tamtéž

⁴⁸ Dle § 6 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.

- rovného zacházení,
- zákazu diskriminace.

Dále pak zadavatel nesmí v zadávacím řízení omezovat účast žádného z dodavatelů, kteří mají sídlo či místo podnikání v kterémkoliv členském státě Evropské unie a případných ostatních státech, kteří mají s Českou republikou nebo Evropskou unií uzavřenou mezinárodní smlouvu, která zaručuje dodavateli z daného státu, přístup k zadávané VZ.⁴⁹

Těmito výše uvedenými zásadami je veřejný zadavatel povinen řídit se při všech činnostech souvisejících se zadáváním VZ. Tyto zásady se promítají do celého procesu zadávání VZ.

- ***Zásada transparentnosti***

Cílem je, aby VZ byla zadána čitelně, jasně a srozumitelně, a to ve všech bodech zadávacího řízení. Důležitým bodem je ověřitelnost (kontrola) jednotlivých kroků zadavatele v zadávacím řízení.⁵⁰

- ***Zásada rovného zacházení***

Zadavatel je povinen postupovat stejně vůči všem uchazečům. Této zásady lze docílit již na samotném začátku, a to díky stanovení rovných podmínek všem dodavatelům, kteří nabídky podali, nebo je teprve podají.⁵¹

- ***Zásada zákazu diskriminace***

Porušení této zásady je statisticky nejčastější součástí výroku o porušení ZVZ, přičemž typickým projevem porušení této zásady je objektivní nemožnost konkrétního dodavatele ucházet se o účast v zadávacím řízení z důvodu nastavení nepřiměřených požadavků zadavatelem na prokázání splnění kvalifikace. Příkladem zjevné diskriminace může být

⁴⁹ Dle § 6 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁰ ECKERT NOVÁKOVÁ, Petra. *Veřejné zakázky pro veřejné výzkumné instituce*. 1. vydání. Praha: Academia, 2015. ISBN 978-80-200-2484-8.

⁵¹ Tamtéž

využití jednacního řízení bez uveřejnění, díky čemuž jsou v nevýhodě ti dodavatelé, kteří nebyli k jednání vyzváni a je jim tak znemožněna účast v zadávacím řízení.⁵²

Eckert Nováková (2015) uvádí, že z rozsudku Nejvyššího správního soudu⁵³ plyne, že zákaz diskriminace tak, jak je uvedený v § 6 ZVZ zahrnuje dvě formy diskriminace, a to zjevnou a skrytou.

Za skrytou formu se přitom považuje postup, kterým zadavatel znemožní některým dodavatelům ucházet se o VZ nastavením některých kvalifikačních požadavků, kdy požadovaná úroveň technické způsobilosti je zjevně nepřiměřená ve vztahu ke konkrétní VZ, přičemž je zároveň zřejmé, že tyto požadavky mohou plnit jen někteří dodavatelé.⁵⁴

- **Principy 3E**

Kromě tří výše uvedených zásad se na zadávání VZ vztahují i tzv. principy 3E. Zatímco předchozí tři principy jsou obsaženy v ZVZ - § 78 (protože tento je zaměřen na formální – procesní stránku zadávání VZ), principy 3E jsou zaměřeny na obsahovou – ekonomickou stránku realizace veřejných výdajů, a proto jsou obsaženy v zákoně č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů. Jedná se o princip hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti.⁵⁵

⁵² PODEŠVA, Martin, OLÍK, Miloš, PODEŠVA, Vilém, STRÁNSKÝ, Jakub. *Zákon o veřejných zakázkách: komentář*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. Komentáře Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7357-636-3.

⁵³ ECKERT NOVÁKOVÁ, Petra. *Veřejné zakázky pro veřejné výzkumné instituce*. 1. vydání. Praha: Academia, 2015. ISBN 978-80-200-2484-8., str. 31, pozn 13.

⁵⁴ Tamtéž.

⁵⁵ Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky, Odbor práva a veřejných koncesí: *Metodika zadávání veřejných zakázek (právní vztah k 1. 1. 2014)*, dostupné na: http://www.portal-vz.cz/getmedia/1c881424-caff-4f9f-a83b-6e0aba67c8cf/Methodika_uprava2014.pdf.

1. Hospodárnost:

Hospodárností se rozumí takové použití veřejných prostředků k zajištění stanovených úkolů, kdy dojde k co nejnižšímu vynaložení veřejných prostředků a zároveň je dodržena odpovídající kvalita plněných úkolů. Jinými slovy, cílem je minimalizace nákladů se současným dodržením požadované kvality.⁵⁶

2. Efektivnost:

Efektivností se rozumí takové použití veřejných prostředků, kterým se dosáhne maximálního rozsahu, kvality a přínosu plněných úkolů v porovnání s objemem prostředků vynaložených na jejich plnění.⁵⁷

3. Účelnost:

Účelností je takové použití veřejných prostředků, jež zajistí optimální míru dosažení cílů při plnění stanovených úkolů.⁵⁸

Jelikož se jedná o principy ekonomické povahy, je jasné, že jejich nedodržením dochází k plýtvání zdroji. V případě VVI se jedná o plýtvání veřejných zdrojů.

3.3 Dohled při dodržování zákona o veřejných zakázkách

Kontrolu dodržování zákona o veřejných zakázkách v dnešní době vykonávají dva na sobě nezávislé úřady. Jedná se tedy o:

- Úřad pro ochranu hospodářské soutěže,
- Nejvyšší kontrolní úřad.

⁵⁶ ECKERT NOVÁKOVÁ, Petra. *Veřejné zakázky pro veřejné výzkumné instituce*. 1. vydání. Praha: Academia, 2015. ISBN 978-80-200-2484-8.

⁵⁷ Tamtéž.

⁵⁸ Tamtéž.

3.3.1 Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

Tomuto úřadu, lidově též nazývaný Antimonopolní úřad, předcházela již od roku 1991 ÚOHS, a to na základě zákona č. 173/1991 Sb., o zřízení Úřadu pro hospodářskou soutěž. V roce 1996 byl nahrazen Ministerstvem pro hospodářskou soutěž. Na jeho činnost navazuje ÚOHS. Ten byl zřízen na základě zákona č. 273/1996 Sb., o působnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, ze dne 11. 10. 1996, s účinností od 1. 11. 1996, aby jako orgán státní správy podporoval a chránil hospodářskou soutěž proti jejímu nedovolenému omezování.

ÚOHS, se sídlem v Brně, má zákonem dané následující pravomoci:⁵⁹

- vytvářet podmínky pro podporu a ochranu hospodářské soutěže,
- vykonávat dohled při zadávání veřejných zakázek,
- vykonávat další působnosti stanovené zvláštními zákony.

Předsedou, jenž stojí v čele úřadu a je jmenovaný a odvolávaný prezidentem na základě návrhu vlády, je v dnešní době ing. Petr Rafaj, který na webových stránkách ÚOHS uvádí, že:

„Cílem Úřadu je zajistit férové a rovné podmínky na trhu pro všechny soutěžitele. Takové tržní prostředí bude prospěšné jak pro rozvoj české ekonomiky, tak pro spotřebitele. Podobně žádoucí je i vytvoření transparentních podmínek pro uchazeče o veřejné zakázky, aby bylo zajištěno efektivní vynakládání veřejných prostředků.“⁶⁰

Z pohledu ZVZ ÚOHS vykonává dohled nad postupem zadavatele při zadávání VZ, při kterém:

- vydává předběžná opatření,
- rozhoduje o tom, zda zadavatel při zadávání veřejné zakázky a soutěži o návrh postupoval v souladu se ZVZ,

⁵⁹ Dle § 2 zákona č. 273/1996 Sb., o působnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁰ RAFAJ, Petr., dostupné na: <http://www.uohs.cz/cs/o-uradu/vedeni-uradu.html> (2. 3. 2016).

- ukládá nápravná opatření,
- kontroluje úkony zadavatele při zadávání veřejných zakázek dle zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

3.3.2 Nejvyšší kontrolní úřad

Jde nezávislý orgán, který má za úkol vykonávat kontrolu hospodaření se státním majetkem. Je zřízen na základě zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů, ze dne 16. 12. 1992 s účinností ke dni 1. 1. 1993 a dále na základě zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů, ze dne 20. 5. 1993 a s účinností ke dni 1. 7. 1993.

NKÚ provádí kontrolu takových VZ, které hospodaří se státním rozpočtem nebo jsou ze státního rozpočtu přímo financovány.

V čele stojí prezident NKÚ, který je jmenován a odvoláván prezidentem republiky, ale oproti ÚOHS ne na základě návrhu Vlády, ale na základě návrhu Poslanecké sněmovny.⁶¹

Současným prezidentem NKÚ je ing. Miloslav Kala.

3.4 Veřejná výzkumná instituce

Na základě zákona č. 341/2005 b., o veřejných výzkumných institucích, ve znění pozdějších předpisů, existuje od 1. 1. 2007 nová právní forma, a to veřejná výzkumná instituce. V příloze č. 1 tohoto zákona je uveden výčet všech veřejných výzkumných institucí, které změny k 1. 1. 2007 svou právní formu ze státní příspěvkové organizace.⁶² K dnešnímu dni je evidováno 75 VVI, jejich seznam je uveden v příloze č. 2.

⁶¹ Dle zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů.

⁶² ŠOBÍŠEK, Karel. *Rozdíly mezi příspěvkovou organizací a veřejnou výzkumnou institucí*. Ostrava: Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, Hornicko-geologická fakulta, Institut ekonomiky a systémů řízení, 2012.

Tabulka 2: Počet transformovaných SPO na VVI (dle zřizovatele, ke dni 1. 1. 2007)

Zřizovatel	Počet organizací	Zřizovatel	Počet organizací
Ministerstvo dopravy	1	Ministerstvo životního prostředí	4
Ministerstvo práce a sociálních věcí	2	Český ústav zeměměřičský a katastrální	1
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	1	Státní úřad pro jadernou bezpečnost	1
Ministerstvo zahraničních věcí	1	Akademie věd České republiky	59
Ministerstvo zdravotnictví	2	Jihomoravský kraj	1
Ministerstvo zemědělství	7	Ústecký kraj	1
		CELKEM	81

Zdroj: Zákon č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, ve znění pozdějších předpisů, vlastní zpracování

Na základě tabulky č 2 uvádí, je vidět, že ke dni 1. 1. 2007 bylo transformováno celkem 81 organizací ze SPO na VVI. Aktuálně (ke dni 18. 2. 2016) je v rejstříku VVI, vedeném Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, vedeno celkem 75 organizací s právní formou VVI.

Specifickou otázkou v rámci transformace na VVI byly ústavy Akademie věd ČR. Zvláštnosti této transformace proto řeší novela zákona č. 283/1992 Sb., o Akademii věd ČR, ve znění pozdějších předpisů. V této novele je upraveno postavení Akademie věd ČR a jejich jednotlivých ústavů. Důležité je však upozornit, že i přes některé výjimky stanovené citovanou novelou, platí pro ústavy Akademie věd ČR všechny podmínky stanovené pro VVI.⁶³

⁶³ ADÁMKOVÁ, Petra.: *Aktuální otázky právní úpravy financování veřejných výzkumných institucí*. Brno: Právnická fakulta Masarykovy univerzity v Brně, 2008. Dostupné na WWW: <http://www.law.muni.cz/sborniky/cofola2008/files/pdf/financ/adamkova_petra.pdf>.

VVI se řídí především následující platnou právní úpravou:⁶⁴

- Zákon č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích,
- Zákon č. 342/2005 Sb., o změnách některých zákonů v souvislosti s přijetím zákona o veřejných výzkumných institucích,
- Novela zákona č. 283/1992 Sb., o Akademii věd ČR,
- Vyhláška č. 504/2002 Sb., o účetnictví pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účtování.

3.4.1 Charakteristika veřejné výzkumné instituce

Dle zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, je VVI právnickou osobou, jejímž hlavním předmětem činnosti je výzkum, a to včetně zajišťování infrastruktury výzkumu.⁶⁵

Hlavní činností VVI je zajišťovat a provádět výzkum podporovaný především z veřejných prostředků, a to v souladu s podmínkami pro poskytování veřejné podpory stanovenými právem Evropského společenství. Zde došlo k významné změně, jelikož VVI již nemůže v rámci hlavní činnosti provozovat vývoj, ale pouze výzkum (včetně jeho infrastruktury). Pokud by VVI měla zájem provozovat i vývoj, může tak činit, ale pouze v rámci tzv. „jiné činnosti“ a za podmínek stanovených zákonem.⁶⁶

⁶⁴ ŠOBÍŠEK, Karel. *Rozdíly mezi příspěvkovou organizací a veřejnou výzkumnou institucí*. Ostrava: Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, Hornicko-geologická fakulta, Institut ekonomiky a systémů řízení, 2012.

⁶⁵ Tamtéž.

⁶⁶ Tamtéž.

3.4.2 Založení a vznik veřejné výzkumné instituce

Existují dva subjekty, které mohou založit VVI. Jedná se o ČR či některý z jejích územních samosprávných celků. V případě ČR je pak zřizovatelem jeden ze tří následujících:⁶⁷

- Ministerstvo,
- Jiný ústřední správní orgán,
- Akademie věd České republiky.

VVI vzniká ke dni zápisu do příslušného rejstříku, v tomto případě se jedná o úřední rejstřík VVI institucí vedený Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Návrh na zápis VVI do rejstříku VVI podává její zřizovatel Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy. Zákon stanovuje povinné náležitosti zřizovací listiny.⁶⁸

Zřizovatel jmenuje ředitele (jako statutární orgán) a členy dozorčí rady (jako kontrolní orgán zřizovatele). Mezi orgány VVI jsou řazeny:⁶⁹

- Ředitel,
- Rada instituce,
- Dozorčí rada.

Ředitel jedná samostatně. U vybraných problémů je vyžadována jeho součinnost s radou instituce, čímž je zajišťován dohled samosprávného orgánu na chod instituce a je implementován jeho vliv na tvorbu koncepcí a směrů rozvoje, současně však není omezena pravomoc ředitele při řízení VVI. Ředitel je jmenován zřizovatelem na základě návrhu rady instituce (z výběrového řízení).⁷⁰

⁶⁷ ŠOBÍŠEK, Karel. *Rozdíly mezi příspěvkovou organizací a veřejnou výzkumnou institucí*. Ostrava: Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, Hornicko-geologická fakulta, Institut ekonomiky a systémů řízení, 2012.

⁶⁸ Tamtéž.

⁶⁹ Tamtéž.

⁷⁰ Tamtéž.

Rada instituce je zákonem č. 341/2005 Sb. ustanovena nově. Rada instituce je odpovědná zejména za tvorbu vědecké koncepce instituce, zároveň má však významnou rozhodovací pravomoc v oblasti koncepce výzkumných aktivit. Další funkcí rady instituce je funkce exekutivní (např. co se týče otázek využití finančních prostředků VVI). Rada instituce je volena vlastními výzkumnými pracovníky, spolu s ředitelem se podílí na řízení, přičemž jejich kompetence se vzájemně doplňují.⁷¹

Dozorčí rada plní kontrolní a dohledovou funkci nad majetkem zřizovatele, jeho využíváním či využíváním získaných finančních prostředků. Dozorčí rada je odpovědná zřizovateli. Zřizovatel nemůže přímo zasahovat do činnosti VVI, avšak v součinnosti s dozorčí radou má zřizovatel dostatečnou kontrolu nad vloženým majetkem a nad dodržením účelu, pro který byla instituce zřízena. Je však nutné mít na paměti, že některé majetkové úkony nejsou bez souhlasu zřizovatele, popř. dozorčí rady platné.

VVI může přijímat vnitřní předpisy, přičemž zákon stanovuje pouze minimální rozsah:⁷²

- volební / jednací / organizační řád,
- vnitřní mzdový předpis,
- pravidla pro hospodaření s fondy,
- jednací řád dozorčí rady.

⁷¹ ADÁMKOVÁ, Petra.: *Aktuální otázky právní úpravy financování veřejných výzkumných institucí*. Brno: Právnická fakulta Masarykovy univerzity v Brně, 2008. Dostupné na WWW: <http://www.law.muni.cz/sborniky/cofola2008/files/pdf/financ/adamkova_petra.pdf>.

⁷² ŠOBÍŠEK, Karel. *Rozdíly mezi příspěvkovou organizací a veřejnou výzkumnou institucí*. Ostrava: Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, Hornicko-geologická fakulta, Institut ekonomiky a systémů řízení, 2012.

3.4.3 Hospodaření a rozpočet veřejné výzkumné instituce

Činnost instituce je členěna na tři základní okruhy – hlavní, další a jinou. Pro tyto činnosti platí následující pravidla (dle Zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, ve znění pozdějších předpisů):⁷³

- Jednotlivé činnosti musí být vedeny odděleně, tj. i náklady a výnosy musí být sledovány pro každou činností separátně.
- Zatímco hlavní činnost může být ztrátová, u další a jiné činnosti toto není zákonem povoleno. V opačném případě musí být další či jiná činnost ukončena – případná úhrada ztráty by mohla případně ohrozit fungování hlavní činnosti (z toho vyplývá, že VVI není oprávněna realizovat takové víceleté akce, které jsou v prvním roce ztrátové).
- Na rozdíl od hlavní činnosti, další a jiná činnost může být realizována pouze za účelem dosažení efektivnějšího využití majetku a lidských zdrojů.
- Další a jiná činnost nesmí být hrazena z veřejných prostředků určených na podporu výzkumu.

Smyslem zejména prvních dvou výše uvedených pravidel je zajištění větší transparentnosti při využívání majetku svěřeného zřizovatelem a zároveň ochrana ve smyslu včasného rozpoznání, resp. jasné identifikace případných ztrátových oblastí.⁷⁴

Významným dopadem zákona č. 341/2005 Sb. je přechod majetku (movitého i nemovitého) do vlastnictví VVI. Je však nutné vycházet ze zásady, že veškerý majetek vložený zřizovatelem musí sloužit především hlavní činnosti, tj. výzkumu (případně další či jiné činnosti). K ostatním typům činnosti může být využit pouze za předpokladu, že hlavní činnost tak nebude ani ohrožena, ani omezena. Zřizovatel může kromě majetku převést

⁷³ ŠOBÍŠEK, Karel. *Rozdíly mezi příspěvkovou organizací a veřejnou výzkumnou institucí*. Ostrava: Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, Hornicko-geologická fakulta, Institut ekonomiky a systémů řízení, 2012.

⁷⁴ Tamtéž.

na základě zřizovací listiny taktéž závazky související s vloženým majetkem (max. však do výše 20% tohoto majetku).⁷⁵

VVI sestavuje vyrovnaný rozpočet na kalendářní rok, do kterého zahrnuje náklady a výnosy související s hlavní, další a jinou činností. To znamená, že instituce je oprávněna provozovat další činnost, která ve své povaze není výzkumem, i přesto je však financována z veřejných prostředků (tj. jedná se o činnost pro zřizovatele, na kterou je poskytnuta dotace či je realizována formou VZ – např. zpracování odborného stanoviska, zajištění školení). I přesto, že VVI může realizovat zisk, je tento vždy využit pouze k podpoře hlavní činnosti (a to až za předpokladu, resp. podmínky uhrazení ztráty z minulých let a po odvodu do zákonem stanovených fondů). Toto ustanovení, kromě toho, že zajišťuje charakter VVI jako neziskové organizace, taktéž zabezpečuje soulad s pravidly hospodářské soutěže a podmínkami pro poskytování veřejné podpory.⁷⁶

Výnosy se myslí především finanční prostředky z:⁷⁷

- podpory výzkumné organizace na základě jí dosažených výsledků nebo projektů výzkumu, vývoje a inovací z veřejných prostředků,
- podpory hlavní nebo další činnosti z jiných než veřejných prostředků,
- majetku,
- přijatých darů a dědictví,
- dotací na další činnost z veřejných prostředků,

⁷⁵ ŠOBÍŠEK, Karel. *Rozdíly mezi příspěvkovou organizací a veřejnou výzkumnou institucí*. Ostrava: Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, Hornicko-geologická fakulta, Institut ekonomiky a systémů řízení, 2012.

⁷⁶ ADÁMKOVÁ, Petra.: *Aktuální otázky právní úpravy financování veřejných výzkumných institucí*. Brno: Právnická fakulta Masarykovy univerzity v Brně, 2008. Dostupné na WWW: <http://www.law.muni.cz/sborniky/cofola2008/files/pdf/financ/adamkova_petra.pdf>.

⁷⁷ ŠOBÍŠEK, Karel. *Rozdíly mezi příspěvkovou organizací a veřejnou výzkumnou institucí*. Ostrava: Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, Hornicko-geologická fakulta, Institut ekonomiky a systémů řízení, 2012.

- jiné činnosti.

Náklady pak tvoří náklady na hlavní, další a jinou činnost.

VVI je v rámci účetních jednotek řazena mezi právnické osoby, jejichž hlavní činností není podnikání. V zákonu č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, ve znění pozdějších předpisů, není upravena otázka kontrolní činnosti, daňové otázky či rozpočtová pravidla, které se řídí v prvním případě primárně zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, ve znění pozdějších předpisů, a v ostatních případech obecně platnou právní úpravou.⁷⁸

VVI je povinna vést evidenci nákladů projektů výzkumu, vývoje a inovací, má povinnost sestavit účetní závěrku a mít ji ověřenou auditorem. VVI má povinnost každoročně vypracovat výroční zprávu o svém působení, která musí obsahovat všechny zákonem stanovené náležitosti. Tato zpráva musí být vypracována a po schválení radou instituce zveřejněna (nejpozději do 6 měsíců po skončení hodnoceného období). Zveřejnění je nutné skrze uložení ve sbírce listin rejstříku VVI a zároveň prostřednictvím veřejné informační sítě.⁷⁹

VVI tvoří dle § 23 zákona č. 341/2005 Sb. následující fondy:⁸⁰

1. Rezervní fond,
2. Fond reprodukce majetku,
3. Fond účelově určených prostředků,
4. Sociální fond.

Fondy jsou tvořeny z různých prostředků a využívány pouze na vymezené účely. Tabulka č. 3 uvádí přehled zdrojů jednotlivých typů fondů a omezení jejich použití.

⁷⁸ ŠOBÍŠEK, Karel. *Rozdíly mezi příspěvkovou organizací a veřejnou výzkumnou institucí*. Ostrava: Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, Hornicko-geologická fakulta, Institut ekonomiky a systémů řízení, 2012.

⁷⁹ Tamtéž.

⁸⁰ Tamtéž

Tabulka 3: Fondy tvořené veřejnou výzkumnou institucí, jejich financování a využití

Fond	Zdroj	Využití prostředků
REZERVNÍ FOND	Příděl finančních prostředků ve výši nejméně 5% ze zisku běžného účetního období po zdanění, peněžní dary (s výjimkou peněžních darů účelově určených).	Úhrada ztráty / sankcí / nákladů hlavní činnosti nezajištěných výnosy, krytí dočasného nedostatku finančních prostředků, doplnění fondu reprodukce majetku po schválení radou instituce, jiné výdaje, které mimořádně schválí zřizovatel a dozorčí rada.
FOND REPRODUKCE MAJETKU	Finanční prostředky ve výši účetních odpisů dlouhodobého majetku, příděl ze zisku, peněžní dary určené na pořízení a technické zhodnocení DM, výnosy z prodeje DM, peněžní prostředky přijaté na pořízení a technické zhodnocení DM / na sdružení prostředků k pořízení DM, peněžní prostředky rezervního fondu, jejichž převod do fondu reprodukce majetku schválila rada instituce.	Pořízení krátkodobého i dlouhodobého majetku, financování oprav a udržování dlouhodobého i krátkodobého majetku, technické zhodnocení DM, sdružování prostředků na pořízení DM s jinou institucí, úhrada splátek úvěrů a půjček na pořízení DM.
FOND ÚČELOVĚ URČENÝCH PROSTŘEDKŮ	Účelově určené: peněžní dary s výjimkou darů určených na pořízení a technické zhodnocení DM / peněžní prostředky ze zahraničí / veřejné prostředky včetně prostředků účelové a institucionální podpory výzkumu, vývoje a inovací z veřejných prostředků, které nemohly být VVI efektivně použity v rozpočtovém roce, ve kterém jí byly poskytnuty.	Pouze na účel, ke kterému byly poskytnuty.
SOCIÁLNÍ FOND	Základní příděl ve výši 2% z ročního objemu nákladů VVI zúčtovaných na mzdy, náhrady mzdy a odměny za pracovní pohotovost, a příděl ze zisku.	Dle vnitřního předpisu instituce.

Zdroj: Zákon č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, ve znění pozdějších předpisů, vlastní zpracování

3.4.4 Zrušení a zánik veřejné výzkumné instituce

Zrušení VVI předchází jejímu zániku a je stanoveno zákonem – v zásadě jsou možné dva v praxi fungující způsoby – s likvidací a bez likvidace.⁸¹

Principy zrušení VVI jsou obdobné jako v obchodním zákoníku, případně se zákon č. 341/2005 Sb. na tento odkazuje. Jelikož se však jedná o specifický typ právnické osoby veřejnoprávního charakteru, existují i zde některé výjimky.⁸²

VVI může být zrušena:⁸³

- rozhodnutím zřizovatele;
- uplynutím doby, na kterou byla zřízena;
- dosažením účelu, pro který byla zřízena;
- rozhodnutím soudu (ke dni stanoveným v rozhodnutí zřizovatele či dnem stanoveným v rozhodnutí soudu).

Zánik VVI nastává ke dni výmazu VVI z rejstříku VVI.

⁸¹ Dle zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, ve znění pozdějších předpisů.

⁸² ADÁMKOVÁ, Petra.: *Aktuální otázky právní úpravy financování veřejných výzkumných institucí*. Brno: Právnická fakulta Masarykovy univerzity v Brně, 2008. Dostupné na WWW: <http://www.law.muni.cz/sborniky/cofola2008/files/pdf/financ/adamkova_petra.pdf>.

⁸³ Dle zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, ve znění pozdějších předpisů.

4 Praktická část

4.1 Stav veřejných zakázek veřejných výzkumných institucí v České republice

Tato kapitola se věnuje podrobnějšímu pohledu na stav zadávání VZ ve VVI v ČR, a to za období let 2007 – 2015.

Informace byly získávány především z Informačního systému o VZ MMR ČR, z jejich webových stránek, a dále na základě komunikace s jednotlivými odborníky z MMR ČR.

Tabulka 4: Celkový počet VZ vypsaných za období 2007 – 2015

	Počet zadaných VZ	Objem zadaných VZ (v Kč)
Všichni zadavatelé	102 439	4 976 005 779 547,44
VVI zadavatelé	1 329	19 779 665 055,95

Zdroj: ISVZ MMR ČR, vlastní zpracování

Z tabulky č. 4 je patrné, že z 102 439 zadaných zakázek v období od 1. 1. 2007 do 31. 12. 2015 bylo v rámci VVI vypsané 1 329 VZ. Celkový objem všech VZ, nejenom zakázek vypsaných VVI, v tomto sledovaném období je 19 779 665 055,95 Kč bez DPH.

V současné době je v IS o VZ MMR ČR registrováno celkem 75 VVI. Jak ukazuje následující tabulka, mezi jednotlivými institucemi existují značné rozdíly, co se týče vůbec zadávání VZ. Celkem 21 VVI za sledované období nevypsalo jedinou VZ, tj. cca 28 %. Naopak ale existují i instituce, které za sledované období vypsaly více jak 100 VZ, jedna ze sledovaných VVI dokonce celkem 253 VZ. V daném období je tedy sledováno celkem 54 VVI.

Tabulka 5: Celkový počet VZ vypsaných VVI za období 2007 – 2015

Celkový počet VZ	0	1	2	3	4	5	6	7	8	1	1	1	1	15	17	19	20
Počet VVI	21	8	2	2	4	4	2	5	1	1	1	1	1	1	1	2	1
Celkový počet VZ	24	25	28	31	35	3	3	3	3	4	5	5	5	10	126	253	
Počet VVI	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	

Zdroj: ISVZ MMR ČR, vlastní zpracování

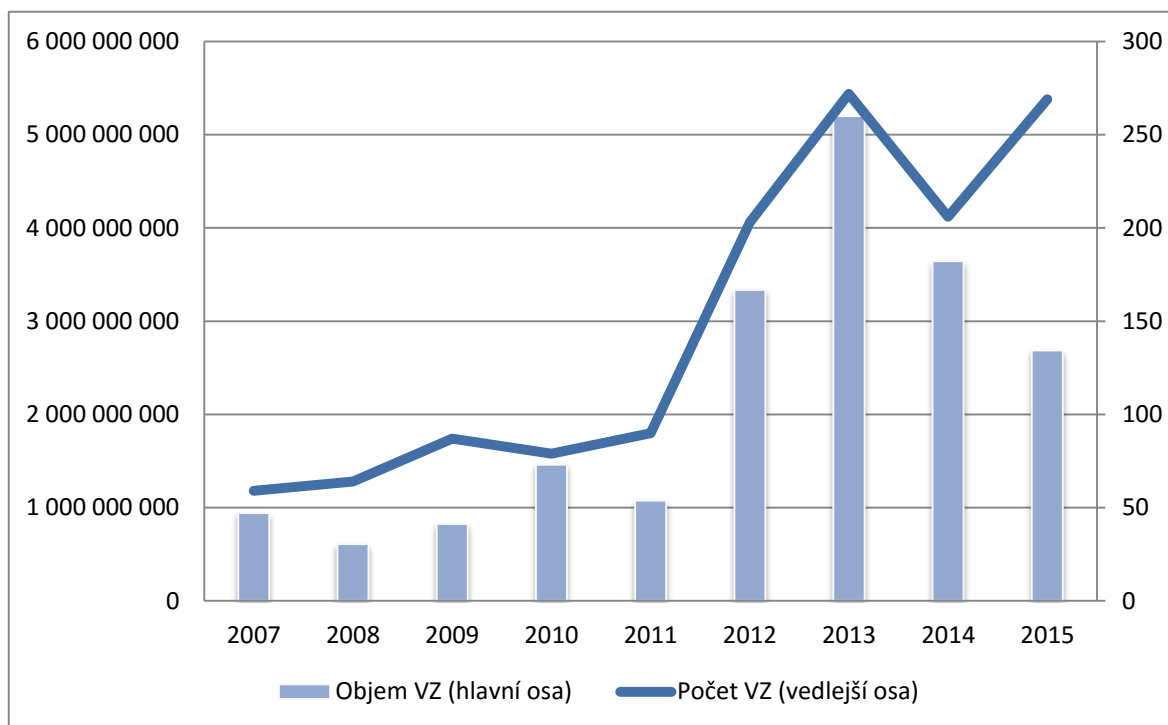
Jak uvádí tabulka č. 5, tyto extrémy jsou však spíše výjimkou, nejčastěji VVI vypsalý ve sledovaném období 1 – 7 VZ, celkem se v tomto případě jednalo o 27 institucí.

Celkem sledované VVI vypsalý 1 329 VZ za sledované období let 2007 – 2015, celková hodnota těchto zakázek pak činila 19 779 665 086,- Kč bez DPH.

Z grafu č. 1 je jasné patrné, že z hlediska počtu zakázek tyto vykazují rostoucí trend za celé sledované období, s výjimkou v roce 2014. Oproti tomu objem prostředků na VZ vykazují víceméně rostoucí trend do roku 2013, kdy tento rok výrazně převyšuje roky ostatní, s poklesem v letech následujících. Jako hlavní příčina se jeví konec programového období 2007 – 2013 v rámci poskytovaných fondů z Evropské unie. Obecně platí, že v posledním roce období je čerpání dotačních prostředků (a potažmo tedy i prostředků na VZ) vždy nejvyšší, jelikož cílem je veškeré možné prostředky vyčerpat, a naopak, v prvním roce nového programovacího období je vždy rozběh nových zakázek pomalejší. Navíc, v programovacím období 2014 – 2020, je tento rozběh o to pomalejší, že celý dotační proces nebyl řádně rozpracován (jednotlivé programy, nedostatečná právní podpora, sw podpora, kontrolní mechanismy, aj.)

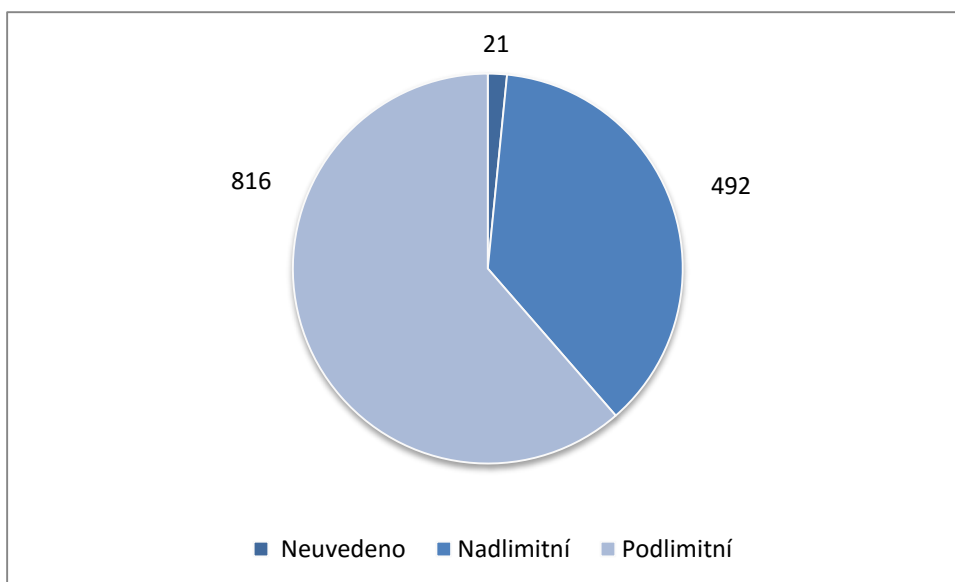
Graf č. 2 a 3 ukazuje celkový objem VZ dle finančních limitů, tj. zda se jednalo o zakázku nadlimitní, podlimitní, či zda toto nebylo vůbec uvedeno. Nadlimitní zakázky (více jak jedna třetina z celkového počtu VZ) byly vypsalý v celkové hodnotě více než 14 mld. Kč bez DPH, přičemž se jednalo o téměř ¾ celkového objemu (71,5 %). Oproti tomu podlimitní zakázky vykazují logicky trend opačný – téměř dvě třetiny z celkového počtu VZ dosahovaly hodnoty 4,27 mld. Kč bez DPH (21,6 %). Zbývající 2 % nebyla uvedena, což je zarážející, jelikož celkový objem u neuvedených zakázek činil za sledované období 1,36 mld. Kč bez DPH.

Graf 1: Vývoj počtu a celkového objemu VZ u VVI za období let 2007 – 2015

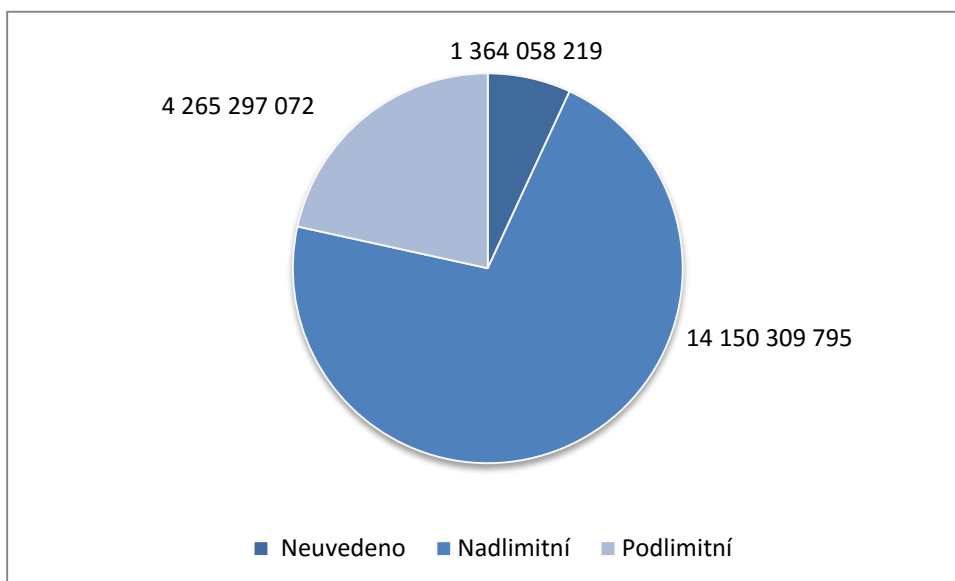
Zdroj: ISVZ MMR ČR, vlastní zpracování

Graf 2: Celkový počet VZ u VVI za období let 2007 – 2015

Zdroj: ISVZ MMR ČR, vlastní zpracování

Graf 3: Celkový objem VZ za období let 2007 – 2015 (v Kč bez DPH)

Zdroj: ISVZ MMR ČR, vlastní zpracování

Tabulka č. 6 je zaměřena na celkový počet a objem VZ dle jejich předmětu, tj. zda se jedná o VZ na služby, dodávky či stavební práce. Jednoznačně největší položkou jsou VZ na dodávky (916) i s celkově největším objemem poskytnutých prostředků (9,96 mld. Kč bez DPH), což plně koresponduje s charakterem VVI a jejich zaměřením. Následují stavební práce, které jsou finančně nejnáročnější, nejnižší objem prostředků je poskytován na nejméně časté VZ na služby.

Tabulka 6: Celkový počet a objem VZ dle jejich předmětu za období 2007 – 2015

	Počet VZ	Objem VZ
Dodávky	965	10 295 935 087
Služby	154	1 614 919 609
Stavební práce	210	7 868 810 389
Celkový součet	1 329	19 779 665 086

Zdroj: ISVZ MMR ČR, vlastní zpracování

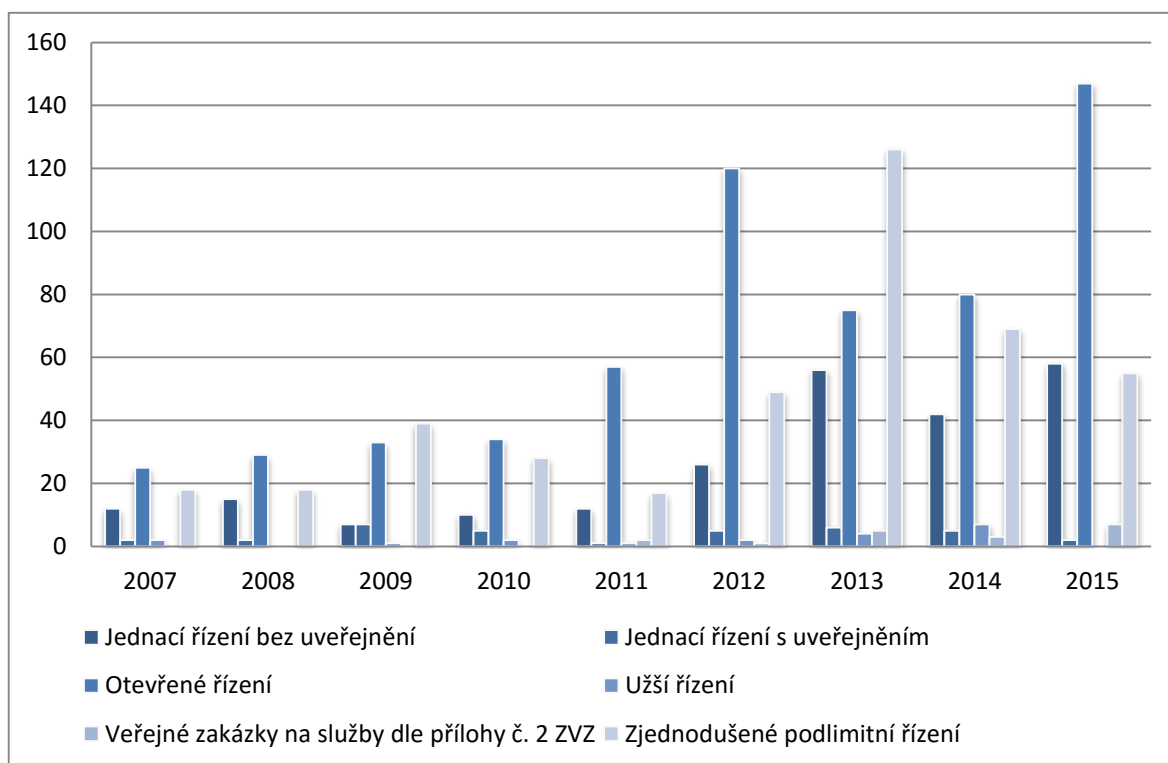
Tabulka č. 7 a graf č. 4 zachycují výsledky sledovaných VVI dle druhu zadávacího řízení. Absolutně nejvyšších hodnot dosahuje VZ – Otevřené řízení, a to jak z hlediska počtu VZ, tak i jejich celkového objemu. Tento výstup je logický a snadno odůvodnitelný – jedná se o nejtransparentnější řízení, do kterého se mohou přihlásit všichni potenciální zájemci.

Tabulka 7: Celkový počet a objem VZ dle druhu zadávacího řízení za období 2007 - 2015

Druh zadávacího řízení	Počet VZ	Objem VZ
Jednací řízení bez uveřejnění	238	4 612 451 334
Jednací řízení s uveřejněním	35	1 374 695 236
Otevřené řízení	600	8 988 117 576
Užší řízení	19	2 813 187 837
VZ na služby dle přílohy č. 2 ZVZ	18	615 540 938
Zjednodušené podlimitní řízení	419	1 375 672 164

Zdroj: ISVZ MMR ČR, vlastní zpracování

Graf 4: Celkový objem VZ za období let 2007 – 2015 (v Kč bez DPH)

Zdroj: ISVZ MMR ČR, vlastní zpracování

4.2 Nejčastější problémy při zadávání veřejných zakázek

V této kapitole je uveden soupis nejčastěji se opakujících pochybení ze strany zadavatele při zadávání VZ, která jsou v rozporu se ZVZ, a to i přes častá mediální upozornění, možnosti školení či zastupování ve věci zadávání VZ. Tyto často se opakující

problémy zde uvedené byly získány jednak z oficiálních statistik ÚOHS a dále na základě analýzy všech dostupných rozhodnutí⁸⁴ tohoto úřadu, která byla vydána při rozkladu individuálních případů směrem k jednotlivým VVI:

- Dělení veřejných zakázek:
 - vidina jednoduššího postupu zadávání, kdy zadavatel docílí více samostatných podlimitních zakázek,
 - zadavatel dosáhne tak nízkých částek, že není nucen vypisovat výběrová řízení vůbec,
 - neúmyslné vypisování více řízení i přes to, že jednotlivé předměty spolu souvisí.
- Slučování veřejných zakázek
 - ve snaze získat zakázku od jednoho dodavatele je VZ vypsána tak, že jednu její část může splnit pouze jediný uchazeč, zatímco ostatní části více uchazečů – poměrně častý jev u speciálních zařízení – viz komentář níže.
- Předpokládaná cena:
 - viz dělení VZ, buďto záměrné snížení ceny pomocí rozdělení VZ,
 - nezapočítání všech ostatních nákladů s tím spojených do výše předpokládané ceny,
 - nezapočítání předpokládaného plnění po celou dobu platnosti smlouvy,
 - rozdíl mezi uvedením předpokládaná cena a předpokládaná cena je zároveň i maximální a nejvyšší přípustná.
- Uvádění požadovaných značek výrobců:
 - povoleno je pouze podrobné popsání požadovaných vlastností.

⁸⁴ V tomto případě byly analyzovány jednotlivé případy ze Sbírek rozhodnutí dostupných na: <http://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti.html>.

- Kvalifikační předpoklady:
 - zadavatel požaduje kvalifikační předpoklad spjatý s místem plnění, např.: obdobná zakázka na území hl. m. Prahy, v tomto okamžiku je tento kvalifikační předpoklad diskriminační,
 - požadování referencí v nepřiměřeně vysoké hodnotě.
- Hodnotící kritéria:
 - neobjektivní kritéria hodnocení,
 - chybějící stanovení postupu hodnocení dílčích hodnotících kritérií
 - nedodržení postupu hodnocení hodnotících kritérií,
 - za dílčí hodnotící kritéria jsou zvoleny taková, která jsou svou podstatou kvalifikačními předpoklady,
 - neodůvodnění přidělených bodů na základě hodnocení pomocí hodnotících kritérií, např.: matematický vzorec.
- Slučování nesouvisejících předmětů plnění:
 - např.: zajištění úklidových služeb a dodávky počítačové techniky.
- Nesprávné použití JŘBU:
 - používání JŘBU v případech, které jeho užití nepovolují.
- Změny smluv:
 - na jiný předmět plnění, jeho množství, vlastnosti a jakost, než bylo uvedeno v zadávací dokumentaci,
 - termín plnění,
 - nabídková cena.

Uvedené problémy při zadávání VZ jsou pouze modelovými a nejčastějšími problémy. Problematika zadávání VZ je však mnohem složitější. Zákonodárce nemůže při formulaci normy postihnout řadu specifických situací. Z dikce zákona je zřejmé, že zákon je koncipován primárně na regulaci nejčastějších VZ a již méně zohledňuje takové specifické případy, jako je např. nákup unikátních vědeckých přístrojů. Jejich hodnota je obvykle taková, že nákup podléhá ZVZ. Na druhé straně je ale poměrně častá situace,

kdy existuje pouze jediný světový výrobce a to znamená, že realizace nákupu by byla s ohledem na dikci zákona č.137/2006 Sb. resp. jeho novely – zákona č.55/2012 – tj. nutnost zrušení výběrového řízení v případě, že zadavatel obdržel pouze jedinou nabídku, nebo když po posouzení nabídek zbyla k hodnocení pouze jediná nabídka, velmi obtížná.

Podobně je v některých případech minimálně problematický požadavek zamezující při vypisování VZ slučování vzájemně souvisejících předmětů VZ, z nichž některé jsou pouze jediným a ostatní více uchazeči. Jestliže má např. vědecká či jí podobná organizace instalováno z minulosti několik nákladných speciálních zařízení podobného charakteru od stejného výrobce a hodlá nakoupit další podobné zařízení a doplnit zařízení stávající (obě nadlimitní), je podle ZVZ povinna vypsát dvě VZ – jedno na doplňky a druhé na samostatné zařízení. Obvyklá situace však je v takovém případě taková, že cena za samostatné zařízení je vyšší, než by byla v případě, kdyby byl nákup realizován včetně doplňků. Nákup realizovaný podle ZVZ ve dvou částech tak paradoxně může vést nikoli k úspoře finančních prostředků ale naopak k vyšší ceně. Navíc nové zařízení od jiného výrobce vyvolá sdružené problémy a často vícenáklady s eventuální záměnou komponent v případě poruch, využitím přídatných zařízení (obvykle není možná záměna mezi zařízeními různých výrobců) atp.

Pochybení zadavatele tak z výše uvedených důvodů nemusí být nutně motivováno neznalostí zákona či jeho účelovou interpretací ale prostou snahou o optimalizaci alokace mnohdy omezených finančních prostředků jakkoli se jedná, z pozice kontrolního orgánu, o prohřešek proti znění zákona.

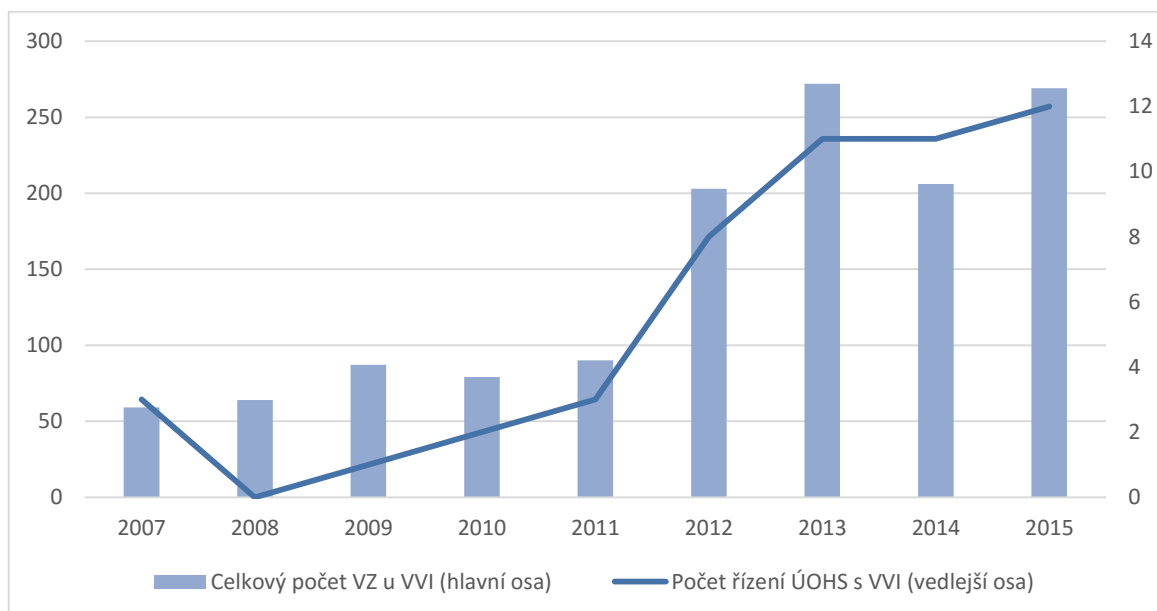
4.2.1 Přehled řízení ÚOHS vedených s VVI

V této kapitole je uveden přehled nejdůležitějších řízení vedených Ústavem pro ochranu hospodářské soutěže s některými ze sledovaných VVI. Od roku 2007, kdy byl institut VVI vytvořen, bylo s VVI vedeno celkem 51 řízení. Počet řízení má rostoucí tendenci, což však koresponduje s nárůstem počtu VZ za sledované období. Jak však ukazují následující tabulka č. 8 a graf č. 5, je patrné, že podíl řízení na celkovém počtu VZ zůstává od roku 2011 přibližně konstantní.

Tabulka 8: Vývoj počtu řízení ÚOHS a celkového počtu VZ u VVI

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Počet řízení ÚOHS s VVI	3	0	1	2	3	8	11	11	12
Celkový počet VZ u VVI	59	64	87	79	90	203	272	206	269
Podíl řízení na celkovém počtu VZ VVI	5,08%	0%	1,15%	2,53%	3,33%	3,94%	4,04%	5,34%	4,46%

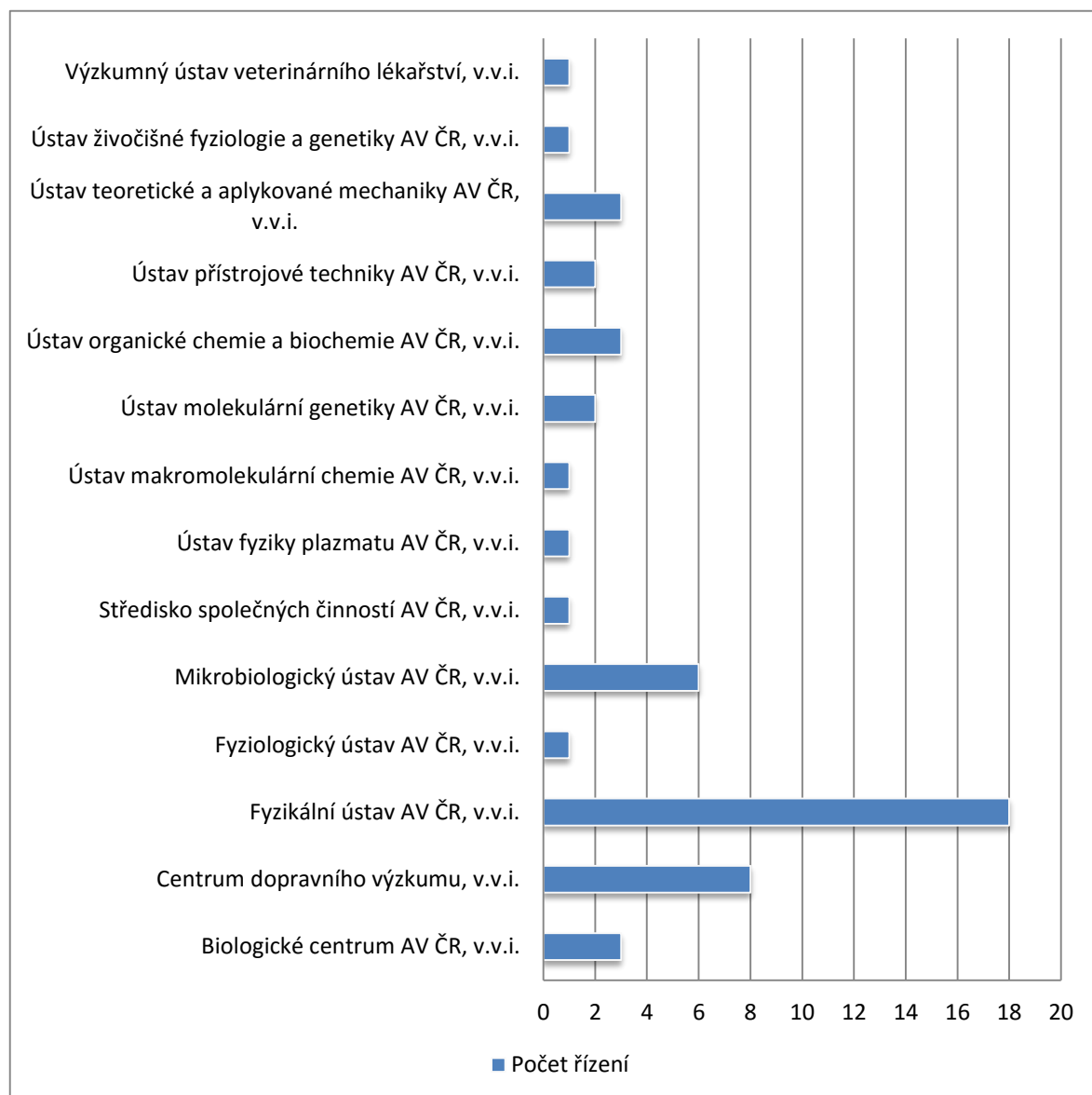
Zdroj: ÚOHS, vlastní zpracování

Graf 5: Vývoj počtu řízení ÚOHS a celkového počtu VZ u VVI

Zdroj: ÚOHS, vlastní zpracování

Další série (graf č. 6 a tabulka č. 9) hodnotí řízení ÚOHS v jednotlivých institucích. Z celkového počtu 75 VVI, pouze proti 14 z nich bylo (nebo v současné době stále je) vedeno řízení ÚOHS. Nejčastěji bylo řízení vedeno proti Fyzikálnímu ústavu Akademie věd, v.v.i. – celkem 18, nicméně tato instituce je zároveň institucí s největším objemem (v Kč bez DPH) ve smyslu zadaných VZ. Následuje Centrum dopravního výzkumu, v.v.i. (8 řízení) a Mikrobiologický ústav AV ČR, v.v.i. (6 řízení), pro tyto VVI však již vztah mezi počtem řízení a celkovým objemem VZ neplatí, naopak, patří mezi ty instituce, jejichž objem (v Kč bez DPH) vypisovaných VZ nepatří k největším.

Graf 6: Počet řízení ÚOHS s jednotlivými VVI

Zdroj: ÚOHS, vlastní zpracování

Tabulka 9: Celkový počet řízení ÚOHS a celkový objem VZ (v Kč bez DPH)

Název VVI	Počet řízení	Celkový objem VZ
Biologické centrum AV ČR, v.v.i.	3	203 355 985
Centrum dopravního výzkumu, v.v.i.	8	291 219 442
Fyzikální ústav AV ČR, v.v.i.	18	6 943 413 024
Fyziologický ústav AV ČR, v.v.i.	1	122 348 356
Mikrobiologický ústav AV ČR, v.v.i.	6	330 293 065
Středisko společných činností AV ČR, v.v.i.	1	825 152 243
Ústav fyziky plazmatu AV ČR, v.v.i.	1	475 308 517
Ústav makromolekulární chemie AV ČR, v.v.i.	1	241 717 549
Ústav molekulární genetiky AV ČR, v.v.i.	2	2 483 710 271
Ústav organické chemie a biochemie AV ČR, v.v.i.	3	3 939 722 734
Ústav přístrojové techniky AV ČR, v.v.i.	2	398 513 106
Ústav teoretické a aplikované mechaniky AV ČR, v.v.i.	3	204 039 045
Ústav živočišné fyziologie a genetiky AV ČR, v.v.i.	1	161 307 879
Výzkumný ústav veterinárního lékařství, v.v.i.	1	297 022 285

Zdroj: ÚOHS, vlastní zpracování

4.3 Realizace veřejných zakázek v Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR, v.v.i.

Cílem této kapitoly je blíže přiblížit proces zadávání a realizace veřejných zakázek ve veřejných výzkumných institucích. Pro tyto účely byl zvolen Ústav organické chemie a biochemie AV ČR, v.v.i.

4.3.1 Základní charakteristika ÚOCHB

Na základě usnesení III. zasedání prezidia Československé akademie věd, ze dne 30. 1. 1960, byl ÚOCHB zřízen jako pokračovatel ústavu založeného v roce 1953.

Pracovištěm Akademie věd České republiky se stal až na základě §18 odstavce 2 zákona České národní rady č. 283/1992 Sb., o Akademii věd České republiky.⁸⁵

Účelem zřízení pracoviště je uskutečňování vědeckého výzkumu v oblasti organické chemie a biochemie a v příbuzných vědních disciplínách, vyhledávání možností využití jeho výsledků a jejich aplikace. Ve spolupráci s vysokými školami uskutečňuje doktorské studium a vychovává vědecké pracovníky. V rámci předmětu své činnosti rozvíjí mezinárodní spolupráci.⁸⁶

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Název:	Ústav organické chemie a biochemie AV ČR, v.v.i.
Sídlo:	Praha 6, Flemingovo náměstí 2, PSČ 166 10
IČ:	61388963
DIČ:	CZ61388963
Právní forma:	Veřejná výzkumná instituce
Zřizovatel:	Akademie věd České republiky (organizační složka státu)
Ředitel:	RNDr. PhDr. Zdeněk Hostomský, CSc.

Pro krátké přiblížení Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR, v.v.i. je vypracována tabulka č. 10, která znázorňuje vývoj hospodářského výsledku a tabulka č. 11 znázorňuje průměrnou mzdu a přepočtený počet zaměstnanců v jednotlivých letech od vzniku VVI, tedy roku 2007, až do roku 2014 (za rok 2015 nejsou dostupné informace – chybějící výroční zpráva).

Tabulka 10: Vývoj hospodářského výsledku ÚOCHB (v tis. Kč)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Hospodářský výsledek	419 240	453 513	666 217	720 805	810 780	991 196	1 125 978	1 340 450	n/a

Zdroj: Výroční zprávy ÚOCHB, vlastní zpracování

⁸⁵ ŠOBÍŠEK, Karel. *Rozdíly mezi příspěvkovou organizací a veřejnou výzkumnou institucí*. Ostrava: Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, Hornicko-geologická fakulta, Institut ekonomiky a systémů řízení, 2012.

⁸⁶ Tamtéž.

Tabulka 11: Vývoj počtu zaměstnanců a průměrné mzdy v ÚOCHB

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Průměrná mzda (v Kč)	33 731	35 163	35 692	36 511	36 420	35 940	36 030	36 955	n/a
Přepočtený počet zaměstnanců (ks)	385,04	392,79	407,94	420,34	444,56	447,27	451,05	470,80	n/a

Zdroj: Výroční zprávy ÚOCHB, vlastní zpracování

4.3.2 Přehled veřejných zakázek ÚOCHB

Od vzniku právní formy VVI, změny ze SPO, tedy od 1. 1. 2007 bylo v ÚOCHB realizováno celkem 112 zakázek v celkové hodnotě 3 843 733 483,- Kč bez DPH.

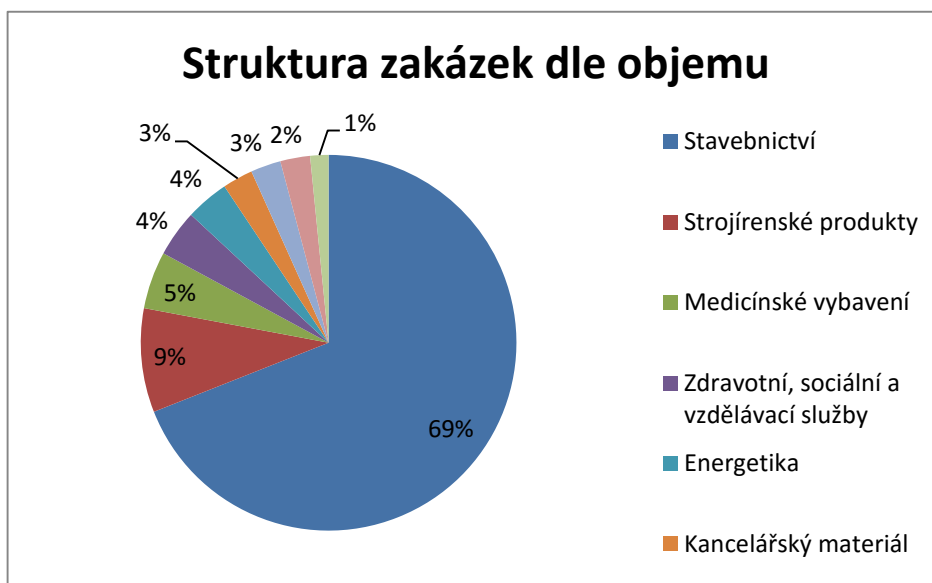
Jelikož od roku 2010 dochází k masivní přestavbě celého areálu, jednoznačně největší objem VZ je směřován na odvětví stavebnictví (celkem 69 %, viz tabulka č. 12 a graf č. 7). Přestavba by měla být dokončena v roce 2016.

Tabulka 12: Struktura VZ ÚOCHB dle druhu odvětví VZ – celkový objem (v Kč, bez DPH)

Druh odvětví VZ	Celkový objem
Stavebnictví	2 652 493 007
Strojírenské produkty	343 805 133
Medicínské vybavení	189 919 185
Zdravotní, sociální a vzdělávací služby	154 795 800
Energetika	143 152 504
Kancelářský materiál	100 676 963
Informatika a telekomunikace	99 932 950
Jiné služby	98 473 640
Technické služby	60 484 301

Zdroj: MMR ČR, vlastní zpracování

Graf 7: Struktura VZ ÚOCHB dle celkového objemu VZ (v %)

Zdroj: MMR ČR, vlastní zpracování

Na druhou stranu však, jak uvádějí tabulka č. 13, z hlediska celkového počtu vypsanych VZ, tento odpovídá zaměření ÚOCHB – celkem 50 VZ bylo totiž vypsáno na strojirenské produkty (cca 45 %), což jsou přístroje nutné pro vědu a výzkum. Počet VZ nutných pro přestavbu areálu je přitom poloviční. Ostatní VZ mají vztah k běžnému provozu celého ústavu.

Tabulka 13: Struktura VZ ÚOCHB dle druhu odvětví VZ – celkový počet

Druh odvětví VZ	Počet jednotlivých VZ
Strojirenské produkty	50
Stavebnictví	26
Medicínské vybavení	13
Informatika a telekomunikace	8
Energetika	4
Jiné služby	4
Technické služby	3
Zdravotní, sociální a vzdělávací služby	2
Kancelářský materiál	2

Zdroj: MMR ČR, vlastní zpracování

Tabulka č. 14 je zaměřena na druh vypisovaného řízení VZ v ÚOCHB AV ČR, v.v.i. Co do celkového objemu, jednoznačně nejvíce používané je otevřené výběrové řízení

(cca 81 % z hlediska počtu vypsaných VZ a cca 60 % z hlediska celkového objemu vypsaných VZ). Jedná se o řízení, které je ve vztahu k ostatním nejtransparentnější, prakticky každý dodavatel má možnost se do něj přihlásit. Toto lze ve vztahu k ÚOCHB hodnotit jednoznačně pozitivně.

Tabulka 14: Druh vypisovaného řízení VZ ÚOCHB - celkového objemu (v Kč, bez DPH)

Druh vypisovaných řízení VZ	Počet VZ	Celkový objem VZ
Otevřené	67	3 123 664 131
Jednací bez uveřejnění	19	577 508 708
Jednací s uveřejněním	13	63 394 845
Výjimka ze směrnice	10	49 115 200
Zjednodušené podlimitní	3	30 050 599

Zdroj: MMR ČR, vlastní zpracování

Z celkového počtu 112 vypsaných VZ byla u více než poloviny z nich podána u jednotlivých VZ pouze jedna nabídka (jak uvádí tabulka č. 15) – toto je dáno především charakterem poptávaných VZ zaměřených na vědu a výzkum (např. poptávaný přístroj vyrábí pouze jediná firma na světě, apod.). Jak bylo zjištěno z rozhovorů s pracovníky ÚOCHB zabývajícími se podáváním a realizací VZ, hlavní příčinou toho, že je naprostá většina řízení jen s jednou podanou nabídkou je ta, že valná část je způsobena JŘBÚ navazující na otevřená řízení při celkové rekonstrukci areálu, dále se jedná o technologickou vyjimečnost, tedy dodávky naprosto specifických přístrojů, často jen s jediným světovým výrobcem, licence pro software a v neposlední řadě nepodání nabídky v předchozí soutěži. Česká republika je v tomto ohledu, tedy pouze jedné podané nabídce, v porovnání s ostatními zeměmi EU daleko nad evropským průměrem, za který je v EU považováno cca 20 %. Zlepšení se očekává s přijetím nového ZVZ v dubnu roku 2016.

Tabulka 15: Vztah počtu podaných nabídek a počtu vypsaných řízení VZ ÚOCHB

Počet podaných nabídek	Počet vypsaných řízení
1	67
2	23
3	13
4	3
5	6

Zdroj: MMR ČR, vlastní zpracování

4.3.3 Přehled řízení ÚOHS s ÚOCHB

Od roku 2007, tedy z přechodu právní formy SPO na VVI, bylo s ÚOCHB vedena pouze tři řízení ÚOHS. Ve všech případech se jedná o otevřené řízení. Shrnutí nejdůležitějších informací týkajících se těchto řízení je uvedeno v následující tabulce č. 16 a tabulce č. 17.

Tabulka 16: Přehled řízení ÚOHS s ÚOCHB I.

Název VZ	Rok zadání VZ	Celkový objem VZ	Druh řízení VZ
Zajištění úklidu, ostrahy a provozu recepcí v objektech ÚOCHB AV ČR, v.v.i. (dále jen „Úklid a ostraha“)	2010	40 000 000	Otevřené
NMR- IOCB-2011 (dále jen „NMR“)	2011	18 000 000	Otevřené
ÚOCHB AV ČR, v.v.i. – A+B – Rekonstrukce a dostavba centrální části areálu a stavba garáží pro osobní automobily (dále jen „Rekonstrukce“)	2012	1 651 211 327	Otevřené

Zdroj: ÚOHS, vlastní zpracování

Tabulka 17: Přehled řízení ÚOHS s ÚOCHB II.

Název VZ	Dodavatel	Opatření	Výše úhrady
NMR	---	Řízení zastaveno	---
Úklid a ostraha	AB Facility a.s.	Uhradit náklady řízení	30 000
Rekonstrukce	CGM Czech a.s.	Uhradit pokutu	100 000

Zdroj: ÚOHS, vlastní zpracování

U VZ NMR bylo správní řízení zastaveno, neboť opadl důvod řízení- výběrové řízení bylo zrušeno ze strany zadavatele.⁸⁷

U druhého případu, tedy Úklid a ostraha, bylo ze strany ÚOHS nařízena úhrada nákladů řízení ve výši 30 000,- Kč z důvodu, že zadavatel nedodržel postup stanovený v § 56 odst. 7 písm. c) zákona, když v oznámení o zahájení zadávacího řízení vymezil minimální úroveň kvalifikačních předpokladů, která neodpovídá druhu, rozsahu a složitosti předmětu plnění VZ podle § 56 odst. 2 písm. a) zákona. Tento postup mohl podstatně ovlivnit výběr nejvhodnější nabídky, jelikož zadavatelem použité vymezení kvalifikačních předpokladů významně zmenšilo okruh dodavatelů schopných kvalifikovat se do předmětné VZ, a dosud nedošlo k uzavření smlouvy.⁸⁸

A v řízení týkajícím se Rekonstrukce zadavatel nedodržel postup stanovený:⁸⁹

- a. v ustanovení § 39 odst. 1 citovaného zákona, neboť nestanovil lhůtu pro podání nabídek s ohledem na předmět VZ,
- b. v ustanovení § 60 odst. 1 a 2 citovaného zákona, když z další účasti v zadávacím řízení nevyločil uchazeče – CGM Czech a.s., IČ 49973215, se sídlem Tábořská 1148, 251

⁸⁷ Dle USNESENÍ Č. j.: ÚOHS-S464/2011/VZ-16708/2011/510/Krk, ze dne 2. 11. 2011, dostupné na: <http://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-9263.html>.

⁸⁸ Dle ROZHODNUTÍ Č. j.: ÚOHS-S141/2011/VZ-10574/2011/540/PVé, ze dne 8. 8. 2011, dostupné na: <http://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-9430.html>.

⁸⁹ Dle ROZHODNUTÍ Č. j.: ÚOHS-S229/2012/VZ-3516/2013/512/MVy, ze dne 25. 2. 2013, dostupné na: <http://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-10279.html>.

01 Říčany, SYNER, s.r.o., IČ 48292516, se sídlem Milady Horákové 580/7, 460 01 Liberec 4, Chládek a Tintěra, Pardubice a.s., IČ 25253361, se sídlem K Vápence 2677, 530 02 Pardubice – Zelené Předměstí – pro nesplnění profesního kvalifikačního předpokladu podle § 54 písm. d) citovaného zákona, když nepředložil doklady osvědčující odbornou způsobilost uvedeného uchazeče v souladu s požadavky zadavatele uvedenými v bodech 5.3 a 7.2 zadávací dokumentace, přičemž tyto postupy ovlivnily výběr nejvhodnější nabídky.

5 Zhodnocení výsledků a doporučení

V průběhu zpracování diplomové práce bylo zjištěno, že ÚOCHB, ačkoliv celková výše objemu jejich VZ dosahuje 3 843 733 483,- Kč bez DPH, nemá vytvořen vlastní metodický předpis pro zadávání VZ. Na základě jeho vytvoření a jeho následným používáním v praxi, mohou být eliminovány případné nepřesnosti a nejčastěji opakované chyby při zadávání VZ na minimum. Proto je pro potřeby ÚOCHB v následující části vypracován návrh metodického postupu pro zadávání VZ, který však může být ve svém důsledku aplikován jakoukoliv VVI. Tento metodický pokyn vychází ze ZVZ a zohledňuje VVI jakožto právní organizaci.

V současné době připravovaný nový zákon o veřejných zakázkách je ve stádiu projednávání návrhu tohoto zákona. K návrhu tohoto zákona je připraveno cca 300 pozměňovacích návrhů. Při zpracovávání této diplomové práce nebyl řádně ukončen legislativní proces schvalování, proto nebylo možné navrhované změny aplikovat do této metodiky.

Návrh nového zákona se nicméně ve své podstatě významně neliší od stávající platné právní úpravy, proto bude možné následně zapracování změn do této metodiky a přijetí nového zákona o veřejných zakázkách nebude překážkou při jejím používání – metodika má tedy své opodstatnění i po účinnosti nového zákona.

5.1 Návrh interního předpisu – postup při zadávání veřejných zakázek

Před zahájením samotného procesu zadávání VZ, je nutná sumarizace veškerých nezbytných informací, které v průběhu zadávání bude potřebovat a ze kterých zadávání samotné bude vycházet. Zejména se jedná o tyto kroky:

- I. Určení typu předmětu plnění veřejné zakázky
 - VZ na dodávky
 - VZ na služby
 - VZ na stavební práce

- II. Objektivní stanovení předpokládané hodnoty veřejné zakázky
- VZ na dodávky a služby dle průzkumu trhu a z cen v místě a čase obvyklých
 - VZ na stavební práce dle rozpočtu stavebních prací
- III. Posouzení typu veřejné zakázky
- VZ nadlimitní
 - VZ podlimitní
 - VZ malého rozsahu
- IV. Volba druhu zadávacího řízení u podlimitní a nadlimitní veřejné zakázky
- **Otevřené řízení** (bližší specifikace dle § 27) – nejčastěji využívaná forma zadávacího řízení. Je ceněno za svou vysokou transparentnost, je ale i administrativně nejnáročnější.
 - **Užší řízení** (bližší specifikace dle § 28) – opět často využívaná forma řízení, která je rozdělena do dvou etap. V I. etapě vyzývá zadavatel neomezený počet dodavatelů k podání žádosti o účast a k prokázání kvalifikace. V I. etapě se tedy hodnotí pouze kvalifikace dodavatelů, teprve až ve fázi II. se hodnotí nabídky, a to pouze u těch dodavatelů, kteří dokázali prokázat svou kvalifikaci v I. etapě.
 - **Jednací řízení s uveřejněním** (bližší specifikace dle § 29) – používá se v případě, že v minulém otevřeném řízení, užším řízení, zjednodušeném podlimitním řízení nebo soutěžním dialogu byly podány pouze neúplné nebo nepřijatelné nabídky. Pokud se podstatně nezmění zadávací podmínky a zahájí se jednací řízení s uveřejněním bezodkladně po zrušení předcházejícího zadávacího řízení.
 - **Jednací řízení bez uveřejnění** (bližší specifikace dle § 34) – je použitelný způsob pouze ve výjimečných případech. Podmínky pro použití tohoto řízení jsou v zákoně vymezeny taxativně a zadavatel nese plnou zodpovědnost za to, že byla splněna některá z náležitých podmínek pro použití tohoto řízení. Často se jedná o dodatečné stavební práce, popřípadě služby, které nebyly předmětem původních zadávacích podmínek, jejich nutnost vyvstala až při realizaci

původní VZ za objektivně nepředvídatelných situacích a jsou nezbytné pro dokončení VZ.

- **Soutěžní dialog** (bližší specifikace dle § 35) – použití tohoto druhu zadávacího řízení, je povoleno v případě VZ se zvláště složitým obsahem předmětu plnění, a pokud není možné použití užšího řízení nebo otevřeného řízení.
- **Zjednodušené podlimitní řízení** (bližší specifikace dle § 38) – použití je možné pouze u veřejného zadavatele, a to pro podlimitní VZ na dodávky nebo služby (bez omezení) a pro podlimitní VZ na stavební práce (do 10 mil. Kč bez DPH)

I přes to, že rozhodnutí o zvolení konkrétního druhu zadávání VZ je plně v kompetenci pouze zadavatele, musí se tedy zadavatel řídit pevně stanovenými pravidly, které ZVZ uvádí pro jednací řízení s uveřejněním v § 22, pro jednací řízení bez uveřejnění v § 23, pro soutěžní dialog v § 24 a pro zjednodušené podlimitní řízení v § 25. Pouze otevřené řízení a užší řízení může zadavatel užít bez jakýkoliv dalších podmínek a právních předpisů.

V. Zadávací dokumentace

V tomto bodě je nutno pamatovat na kvalitní a podrobné zpracování, které bude výchozím bodem pro podepsání smlouvy s dodavatelem a následné úspěšné dokončení VZ.

Podrobná kvalifikace předmětu VZ pomocí CPV (Common Procurement Vocabulary) kódů, které nám slouží ke statistickým účelům a zároveň nám díky shodné klasifikaci pro celou EU umožňují přihlášení všech případných dodavatelů ze všech členských zemí EU.

Obecné vymezení předmětu VZ. V praxi to tedy znamená, že není-li odůvodněno specifickým předmětem VZ, nesmí být technické podmínky směřovány k obchodním firmám, názvům, specifickým označením zboží a služeb, která jsou vlastní konkrétní fyzickou či právnickou osobu. Takové jednání by nesprávně vedlo ke zvýhodnění určitého dodavatele nebo naopak ke znevýhodnění ostatních dodavatelů.

VI. Stanovení lhůt zadávacích řízení

Jednotlivé min. lhůty zadávacího řízení pro VZ znázorňuje tabulka č. 18:

Tabulka 18: Minimální lhůtu zadávacího řízení pro veřejného zadavatele

	Nadlimitní VZ (počet dnů)	Podlimitní VZ (počet dnů)
Lhůta pro doručení žádostí o účast v užším řízení, jednacím řízení s uveřejněním nebo soutěžním dialogu	37	15
Lhůta pro podání nabídek v otevřeném řízení	52	22
Lhůta pro podání nabídek v užším řízení	40	15

Zdroj: zákon č. 137/2006 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, vlastní zpracování

Lhůty se u významných VZ prodlužují minimálně o polovinu.

Jednotlivé min. lhůty zadávacího řízení pro sektorového zadavatele znázorňuje následující tabulka č. 19.

Tabulka 19: Minimální lhůtu zadávacího řízení pro sektorového zadavatele

	Nadlimitní VZ (počet dnů)
Lhůta pro doručení žádostí o účast v užším řízení, jednacím řízení s uveřejněním nebo lhůta pro doručení potvrzení zájmu o účast	37 (22)
Lhůta pro podání nabídek v otevřeném řízení	52
Lhůta pro podání nabídek v užším řízení a jednacím řízení s uveřejněním	24 (10)

Zdroj: zákon č. 137/2006 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, vlastní zpracování

VII. Hodnotící kritéria

Základním hodnotícím kritériem VZ je:

- ekonomická výhodnost nabídky,
- nejnižší nabídková cena.

Dále může zadavatel s ohledem na podstatu předmětu zadané VZ zvolit další dílčí hodnotící kritéria, tak aby vyjadřovala vztah užitné hodnoty a ceny a musí být vždy související s plněním VZ. Například se tedy může jednat o:

- kvalitu,

- technická úroveň nabízeného plnění,
- vlastnosti plnění z hlediska vlivu na životní prostředí,
- vliv na zaměstnanost osob se zdravotním postižením,
- záruční a pozáruční servis,
- dodací lhůta a další.

Jestliže tedy zadavatel zvolí jednotlivá dílčí hodnotící kritéria, je povinen k nim přiřadit hodnotící váhu daného kritéria, které může být vyjádřena např. v procentech, či jiným matematickým vztahem, pomocí kterého jsme schopni určit a ohodnotit „přidanou hodnotu“ daného kritéria. Váha může být samozřejmě i shodná.

VIII. Kvalifikace

Tímto parametrem se rozumí způsobilost dodavatele plnit předmět VZ. Tedy zda je dodavatel schopný splnit své případné závazky vůči dané VZ jak po technické tak i právní a faktické stránce. Jedná se tedy o to, aby dodavatel:

- splnil základní kvalifikační předpoklady,
- splnil profesní kvalifikační předpoklady,
- splnil technické kvalifikační předpoklady,
- předložil čestné prohlášení o své ekonomické a finanční způsobilosti dostát VZ.

Pokud není dodavatel schopen doložit dostatečné technické nebo profesní kvalifikace, je možno je nahradit prostřednictvím svého subdodavatele. V tomto případě je ale dodavatel povinen zadavateli předložit doklad, který prokazuje splnění těchto kvalifikací svým subdodavatelem a smlouvu uzavřenou se svým dodavatelem, ve věci plnění závazků subdodavatele k dodavateli.

Veřejný zadavatel nesmí stanovovat takové kvalifikační předpoklady, které by mohli vést k omezení hospodářské soutěže, a nebyly by bezprostředně v souvislosti s předmětem VZ. Zároveň také nesmí být kvalifikační předpoklady předmětem hodnotících kritérií.

IX. Předběžné oznámení

Veřejný zadavatel musí provést u podlimitní a nadlimitní VZ uveřejnění předběžného oznámení. Toto se netýká VZ zadávaných:

- ve zjednodušeném podlimitním řízení,
- v jednacím řízení s uveřejněním,
- v jednacím řízení bez uveřejnění ve zvláštních případech,
- v případě, že zadavatel zrušil řízení s obdobným předmětem plnění.

Předběžné oznámení musí obsahovat:

- odůvodnění účelnosti dané veřejné zakázky,
- popis předmětu zakázky,
- popis potřeb, které mají být splněním předmětu veřejné zakázky naplněny,
- popis vzájemného vztahu předmětu veřejné zakázky a potřeb zadavatele,
- předpokládaný termín splnění veřejné zakázky.

X. Zahájení zadávacího řízení

Zadávací řízení je možné zahájit minimálně jeden měsíc po předběžném oznámení, horní hranice začátku zahájení řízení nařízena není, to tedy znamená, že zadavatele vydání předběžného oznámení nezavazuje k zahájení zadávacího řízení za účelem, který byl v předběžném oznámení popsán. Jinak řečeno, proces zadávacího řízení zadavatel zahajuje těmito způsoby:

- Odesláním oznámení o zahájení zadávacího řízení k uveřejnění (u otevřeného řízení, užšího řízení, jednacím řízení s uveřejněním, soutěžního dialogu nebo v případě zjednodušeného oznámení v dynamickém nákupním systému) nebo
- Výzvy o zahájení zadávacího řízení (písemná výzva k jednání v jednacím řízení bez uveřejnění, k podání nabídek ve zjednodušeném podlimitním řízení a k podání nabídek v řízení na základě rámcové smlouvy)

XI. Poskytnutí zadávací dokumentace dodavatelům

Zadavatel v otevřeném řízení, zjednodušeném podlimitním řízení, užším řízení a jednacím řízení s uveřejněním uveřejní, neplatí postupu sektorového zadavatele, na profilu zadavatele alespoň technickou část zadávací dokumentace.

XII. Odůvodnění veřejné zakázky

Do 3 pracovních dnů ode dne uveřejnění oznámení o zahájení jednání zadávacího řízení nebo ode dne odeslání výzvy o zahájení zadávacího řízení, musí zadavatel zveřejnit odůvodnění VZ, které musí obsahovat:

- účelnost veřejné zakázky,
- přiměřenost požadavků na technické kvalifikační požadavky, vymezení obchodních a technických podmínek veřejné zakázky a způsobu hodnocení nabídek ve vztahu k potřebám veřejného zadavatele,
- stanovení základních a dílčích hodnotících kritérií a způsobu hodnocení nabídek ve vztahu k potřebám veřejného zadavatele.

XIII. Dodatečné informace k zadávacím podmínkám, prohlídka místa plnění

Pokud to situace vyžaduje, je dodavatel oprávněn písemně podat žádost o poskytnutí dodatečných informací k zadávacím podmínkám. Dodatečné informace, které si vyžádal jeden z dodavatelů, je zadavatel povinen odeslat i ostatním dodavatelům, kteří o poskytnutí zadávací dokumentace požádali nebo kterým byla tato zadávací dokumentace poskytnuta. Dodatečné informace k zadávacím podmínkám, může zadavatel poskytnout obdobným způsobem, i když o ně nebude ze stran dodavatelů požádáno. Pokud při poskytnutí dodatečných informací budou pozměněny zadávací podmínky VZ, je povinností zadavatele prodloužit lhůtu pro podání žádostí o účast v zadávacím řízení nebo lhůtu pro podání nabídek, a to o přiměřenou dobu dle povahy změny.

Vyžaduje-li to povaha předmětu VZ a pokud je to nezbytné pro vyhotovení nabídky, je zadavatel povinen umožnit prohlídku místa plnění, a to v době kterou zadavatel určí v zadávacích podmínkách. Nejzazší termín pro prohlídku místa plnění je 12 popř. 5 dnů před uplynutím lhůty pro podání nabídek.

XIV. Otevírání obálek

K aktu otevírání obálek s nabídkami je zadavatel oprávněn ustanovit minimálně tříčlennou komisi, případně může být komise pro otevírání obálek s nabídkami bude totožná s komisí hodnotící. V obou případech činí komise vše jménem zadavatele a je povinna zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, které se dozvěděli v souvislosti se svou účastí v komisi. Veřejný a sektorový zadavatel, který zadává VZ v jednacím řízení bez uveřejnění nebo na základě rámcové smlouvy, nejsou povinni komisi pro otevírání obálek s nabídkami sestavovat a všechny náležitosti spojené s tímto aktem činí zadavatel.

Obálka s nabídkou nesmí být v žádném případě otevřena před uplynutím lhůty pro podání nabídek. Na obálky s nabídkami, které byly doručeny po uplynutí doby pro podání nabídek, se pohlíží jako nepodané. O této skutečnosti je zadavatel povinen bezodkladně upozornit dodavatele. Obálky se otevírají v takovém pořadí, v jakém byly doručeny. Dále komise kontroluje, zda je nabídka zpracována v jazyku, který byl požadován a zda je návrh smlouvy podepsán osobou, která k tomuto má dané oprávnění. Nabídky, které tomuto nevyhoví, jsou vyloučeny z účasti v zadávacím řízení. Tento fakt musí zadavatel uchazeči bezodkladně oznámit. Aktu otevírání obálek se mohou účastnit i jednotlivý uchazeči, jejichž nabídky byly doručeny. Přítomnost uchazečů může být na žádost zadavatele stvrzena podpisem v listině přítomných uchazečů. Po provedení této kontroly, musí sdělit komise pro otevírání obálek případným přítomným uchazečům identifikační údaje, informace zda nabídka splňuje podmínku požadovaného jazyku a zda je návrh smlouvy podepsán oprávněnou osobou, nabídkovou cenu a v neposlední řadě hodnoty odpovídající číselně vyjádřitelným dílčím hodnotícím kritériím.

Otevřením nabídky, které byly podané v elektronické podobě, se rozumí zpřístupnění jejího obsahu komisy. Komise pro otevírání obálek je povinna zkontrolovat, zda je nabídka autentická a zda s nabídkou nabylo manipulováno před jejím otevřením. Jinak je postup obdobný jako při otevírání obálek s nabídkami v papírové podobě.

Z aktu otevírání obálek s nabídkami, a to jak v papírové, tak i elektronické formě, je komise povinna sepsat protokol o otevření obálek. U každé z obálek uvede do protokolů stejné informace, které by byly poskytnuty případným uchazečům. Protokol musí být podepsán všemi přítomnými členy komise.

XV. Hodnotící komise

Sestavení odborné komise bylo již prezentováno v teoretické části. Důležité je, že hodnotící komise je povinna ze svých členů zvolit předsedu a místopředsedu. Veškerá další jednání již svolává a řídí předseda potažmo místopředseda. Pokud se některý ze členů hodnotící komise nemůže dostavit, je tuto skutečnost povinen nahlásit a místo něj je povinen nastoupit jeho náhradník. Komise je usnášeníschopná, pokud jsou přítomny minimálně dvě třetiny členů nebo náhradníků komise.

Z jednání komise opětovně sepisuje protokol o jednání hodnotící komise, který podepisují všichni přítomní členové nebo náhradníci komise. Členové hodnotící komise, popřípadě jejich náhradníci, jsou povinni zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o kterých se dozvěděli v souvislosti se svou účastí v hodnotící komisi. Totéž platí i pro ostatní přítomné osoby, které byly na jednání přivány.

XVI. Posouzení kvalifikace

O posouzení kvalifikace pořídí veřejný zadavatel protokol, ve kterém uvede identifikační údaje dodavatelů, jejichž kvalifikace byla posuzována, seznam dokladů, kterými uchazeči prokazovali technické kvalifikační předpoklady. Důležitý je údaj, který uvádí, zda uchazeč splnění kvalifikace prokázal nebo neprokázal. Jedná se zejména o:

- název dokladu,
- označení osoby, která doklad vyhotovila,
- datum vytvoření,
- údaje o subdodavatelích atd.

XVII. Posouzení nabídek

K tomuto aktu se využívá hodnotící komise, jejíž sestava byla představena. V tomto směru má hodnotící komise za úkol zkontrolovat nejenom formální stránku nabídky, ale i obsahovou shodu nabídky se zadávacími podmínkami. Na rozdíl od komise pro otevírání obálek, hodnotící komise nekontroluje pouhou přítomnost požadovaných dokumentů, ale hlavním úkolem je kontrola jejich formální a obsahové správnosti. Dalším úkolem hodnotící komise je kontrola nabídky, zda není v přímém rozporu s platnými

právními předpisy. K těmto kontrolám ZVZ dovoluje hodnotící komisi přizvání si případných poradců k posouzení nabídek. I tento přizvaný poradce po povinen stvrdit svým podpisem svou nepodjatost vůči kterémukoliv uchazeči či VZ samotné.

V případě potřeby vysvětlení nejasností v podané nabídce, je hodnotící komise oprávněna požádat uchazeče o doplnění podané nabídky, a to do 3 pracovních dnů od doručení žádosti o doplnění, pokud komise nestanoví jinak. Ze strany uchazeče je možno podat žádost o prodloužení této lhůty. Nabídka, která byla z hodnotící komisí při hodnocení nabídek vyřazena, bude vyloučena z účasti v zadávacím řízení. V takovém případě je zadavatel bezodkladně povinen tuto skutečnost uchazeči oznámit.

Z jednání hodnotící komise se sepisuje protokol o posouzení nabídek, který podepisují všichni přítomní členové, potažmo jejich náhradníci.

XVIII. Mimořádně nízká nabídková cena

Při posuzování nabídek hodnotící komisí je prioritně posuzována výše nabídkové ceny. Při tomto aktu posuzování může člena komise, náhradníka člena komise či zadavatele kdokoliv věrohodně a kvalifikovaně upozornit na možnost mimořádně nízké nabídkové ceny.

Komise je povinna provést kontrolu cen a při podezření na mimořádně nízkou cenu musí uchazeče požádat o písemné zdůvodnění, které musí být uchazečem doručeno do 3 pracovních dnů ode dne doručení žádosti danému uchazeči, pokud komise nestanoví jinak.

I v tomto případě může uchazeč požádat o případné prodloužení dané lhůty. Pokud uchazeč nedodá vysvětlení ve stanovené lhůtě, nedostaví-li se k odůvodnění nebo komise nepovažuje odůvodnění za věrohodnou a opodstatnitelnou, může být nabídka vyřazena. Pokud i přes veškeré vysvětlení ze strany uchazeče hodnotící komise shledá, že nabídková cena je mimořádně nízká v souvislosti s tím, že uchazeč získal veřejnou podporu, může být nabídka uchazeče vyřazena pouze po konzultaci s uchazečem. Pokud hodnotící komise z tohoto důvodu vyřadí nabídku u nadlimitní VZ, je povinen zadavatel informovat o této skutečnosti Evropskou komisi.

XIX. Hodnocení nabídek

Hodnotící komise provede hodnocení nabídek na základě hodnotících kritérií, které byly uvedeny v zadávací dokumentaci. Pokud zadavatel nestanoví jinak, je rozhodující při hodnocení pro plátce daně z přidané hodnoty cena bez DPH a pro neplátce cena s DPH.

Je-li základním hodnotícím kritériem ekonomická výhodnost nabídky, je hodnotící komise povinna hodnotit nabídky a stanovit jejich pořadí dle jednotlivých dílčích hodnotících kritérií a ve zprávě o posouzení a hodnocení nabídek odůvodnit konkrétní hodnoty, které jednotlivým dílčím hodnotícím kritériím přiřadila. Pokud je hodnotícím kritériem nejnižší nabídková cena, stanoví hodnotící komise pořadí jednotlivých nabídek na základě výše nabídkové ceny. Komise neprovádí hodnocení nabídek, pokud by měla hodnotit pouze jednu nabídku.

O posouzení a hodnocení nabídek pořídí hodnotící komise protokol, který obsahuje seznam posuzovaných nabídek, seznam nabídek, které byly vyloučené spolu s uvedeným důvodem vyřazení. Dále způsob hodnocení zbývajících nabídek, popis hodnocení včetně jednotlivých dílčích hodnotících kritérií, celkový výsledek hodnocení nabídek a údaj o složení hodnotící komise. Protokol podepisují všichni přítomní členové komise, popřípadě jejich náhradníci. Jednotlivý uchazeči mají možnost nahlédnout do tohoto protokolu, případně vyhotovení kopií, a to do doby podpisu smlouvy. Tento protokol se nepořizuje v případě VZ zadávaných v dynamickém nákupním systému nebo na základě rámcové smlouvy dle § 92 odst. 1 a 2.

XX. Výběr nejvhodnější nabídky

Na základě protokolu o posouzení a hodnocení nabídek je vybrán uchazeč, jehož nabídka byla hodnotící komisí, na základě hodnotících kritérií, vyhodnocena jako ekonomicky nejvýhodnější nebo jako nabídka s nejnižší nabídkovou cenou. Zadavatel je do 5 pracovních dnů povinen informovat o této skutečnosti všechny zúčastněné uchazeče. V oznámení je zadavatel povinen uvést následující informace:

- identifikační údaje uchazečů,
- výsledek hodnocení nabídek, z něhož je zřejmé pořadí hodnocených nabídek,
- odůvodnění výběru nejvhodnější nabídky,

- počet a pořadí hodnocených nabídek a
- poučení o lhůtě pro podání námitek proti rozhodnutí o výběru nejvhodnější nabídky a zákazu uzavření smlouvy před uplynutím lhůty pro podání námitek.

XXI. Uzavření smlouvy

Vybraný uchazeč je povinen poskytnout zadavateli řádnou součinnost vedoucí k uzavření smlouvy tak, aby byla smlouva uzavřena do 15 dnů po uplynutí doby pro podání námitek. Zadavatel nesmí umožnit změnu práv a povinností vyplívajících ze smlouvy, kterou uzavřel s vybraným uchazečem, jako např. rozšířit předmět VZ a podobně. Na druhou stranu má zadavatel právo odstoupit od smlouvy v případě, že dodavatel uvedl ve smlouvě informace nebo doklady, které neodpovídají skutečnosti.

XXII. Oznámení o výsledku zadávacího řízení

Do 15 pracovních dnů od uzavření smlouvy je zadavatel povinen uveřejnit oznámení o výsledku zadávacího řízení. V případě sektorového zadavatele je tato lhůta prodloužena na 30 dnů.

XXIII. Písemná zpráva zadavatele

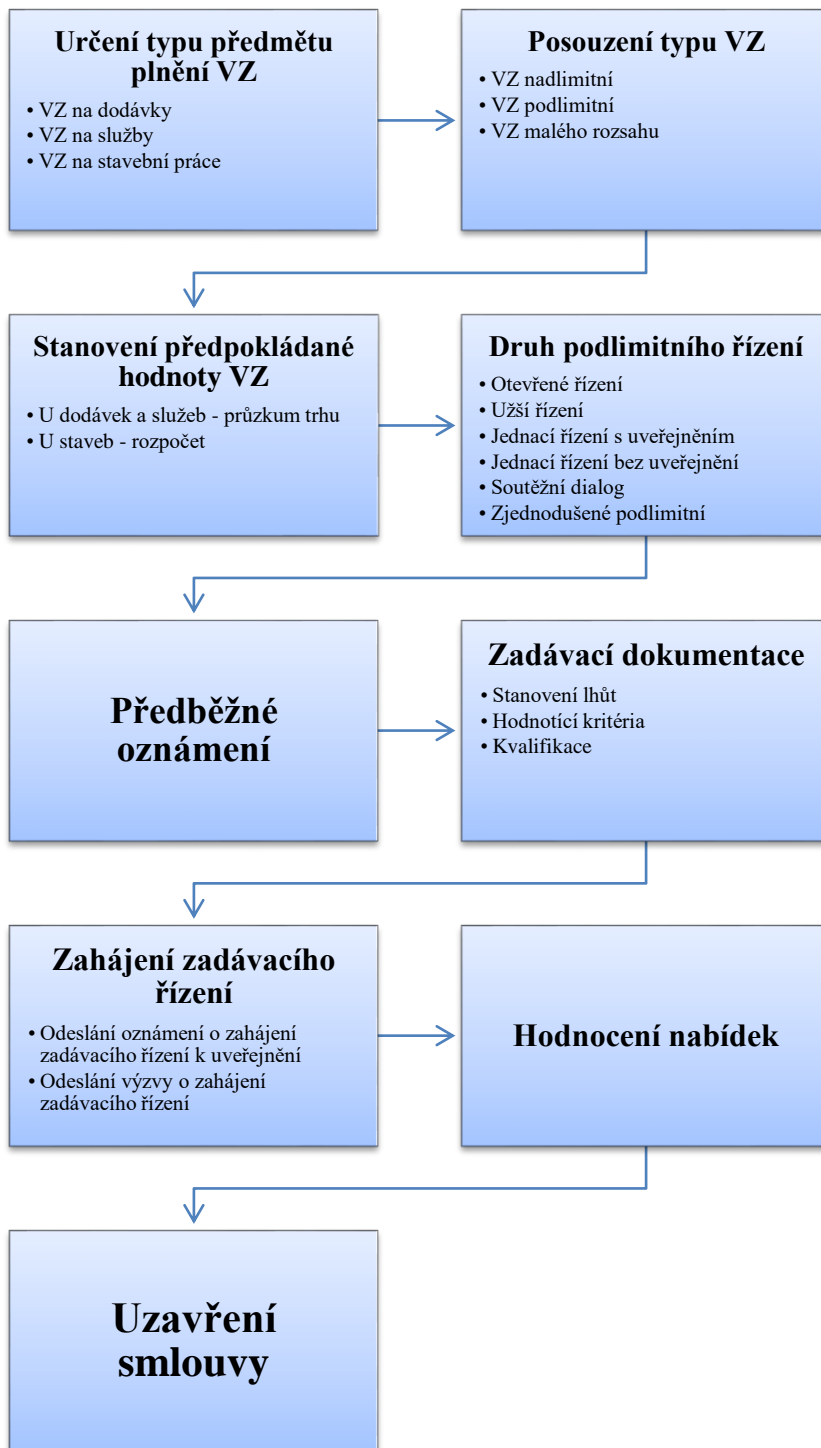
Zadavatel je povinen o každé podlimitní a nadlimitní zakázce vyhotovit písemnou zprávu, kterou je povinen do 15 dnů od ukončení zadávacího řízení uveřejnit na profilu zadavatele.

V současné době připravovaný nový zákon o veřejných zakázkách je ve stádiu projednávání návrhu tohoto zákona. K návrhu tohoto zákona je připraveno cca 300 pozměňovacích návrhů. Při zpracovávání této diplomové práce nebyl řádně ukončen legislativní proces schvalování, proto nebylo možné navrhované změny aplikovat do této metodiky.

Návrh nového zákona se nicméně ve své podstatě významně neliší od stávající platné právní úpravy, proto bude možné následné zpracování změn do této metodiky a přijetí nového zákona o veřejných zakázkách nebude překážkou při jejím používání – metodika má své opodstatnění i po účinnosti nového zákona.

V obrázku č. 2 je graficky znázorněno, jak metodicky postupovat při zadávání VZ. Je zde vycházeno z předešlého textu.

Obrázek 2: Metodika zadávání VZ – grafické znázornění

Zdroj: Zákon 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, vlastní zpracování

6 Závěr

Diplomová práce se zabývá vyhodnocením současného stavu systému zadávání veřejných zakázek ve veřejných výzkumných institucích v České republice.

Práce je rozdělena do dvou hlavních částí – teoretické a praktické. Teoretická část se ve svém úvodu zabývá krátkým historickým úvodem do zadávání veřejných zakázek, a to od období Rakouska-Uherska, přes období První republiky, poválečné období, dobu socialismu, období po roce 1989 až do současnosti, tedy do doby platnosti zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů. Následně jsou vymezeny základní pojmy z daného, v současnosti platného, zákona. Dále je uvedeno dělení veřejných zakázek, a to jak na základě předmětu, tak i dle předpokládané hodnoty. V další kapitole jsou uvedeny úřady, které mají ve své kompetenci provádět vykonávat dohled nad zadáváním veřejných zakázek a jejich následnou kontrolu. Jedná se o Úřad pro ochranu hospodářské soutěže a Nejvyšší kontrolní úřad. Teoretická část je zakončena představením právní formy veřejné výzkumné instituce, její charakteristikou a specifikací oproti ostatním právním formám.

V praktické části je nejprve analyzován stav veřejných zakázek zadávaných veřejnými výzkumnými institucemi. Z celkového počtu 102 439 zakázek v letech 2007 až 2015 v celkové hodnotě 4 976 005 779 547,44 Kč bez DPH připadá na veřejné výzkumné instituce 1 329 zadaných zakázek v celkové hodnotě 19 779 665 085,95 Kč bez DPH.

Následně jsou na základě jednotlivých rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže identifikovány nejčastější prohřešky, ke kterým opakovaně dochází při zadávání veřejných zakázek – dělení předmětu veřejných zakázek, slučování předmětu veřejných zakázek, špatně stanovená předpokládaná cena, požadování značek výrobců, nevhodně stanovené kvalifikační předpoklady, nedostatečně specifikovaná hodnotící kritéria, slučování vzájemně nesouvisejících předmětů plnění a v neposlední řadě změny smluv.

Problematiku zadávání veřejných zakázek přibližuje a vysvětluje na příkladu jednoho zástupce veřejných výzkumných institucí - Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR, v.v.i. V závěru praktické části jsou diskutována řízení vedené Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže s Ústavem organické chemie a biochemie AV ČR, v.v.i. Od začátku

roku 2007 do konce roku 2015 bylo v tomto ústavu realizováno 112 veřejných zakázek v celkové hodnotě 3 843 733 483,- Kč bez DPH. Největší část tvoří zakázky stavebního charakteru – to je způsobeno probíhající celkovou rekonstrukcí areálu ústavu. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže řešil problémové zakázky ve třech případech. Přičemž první z nich – Zajištění úklidu, ostrahy, a provozu recepcí – byla úřadem zrušena, neboť opadl důvod řízení – výběrové řízení bylo zrušeno ze strany Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR, v.v.i. U druhého diskutovaného řízení – NMR IOCB 2011 – byla úřadem nařízena úhrada nákladů daného řízení, a to ve výši 30 000 Kč. V posledním řízení – Rekonstrukce a dostavba centrální části areálu a stavba garáží pro osobní automobily – byla nařízena úhrada pokuty ve výši 100 000,- Kč. I přes to se jedná pouze o 2 % z celkového počtu vypsaných VZ, které byly kontrolovány kontrolním orgánem.

Stěžejní částí diplomové práce je vypracování doporučené metodiky pro zadávání veřejných zakázek ve veřejných výzkumných institucích. Cílem je implementace této metodiky do interních předpisů Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR, v.v.i. Vzhledem k tomu, že právní forma VVI je hojně rozšířená, lze uvažovat o implementaci této metodiky do všech VVI paušálně. Jejím dodržováním by bylo možné vyvarovat se často opakovaným chybám, které se při zadávání veřejných zakázek vyskytují.

Z výše uvedeného jasně vyplývá, že nutnost kontrolovat veřejné výdaje pomocí zadávání veřejných zakázek neustává, naopak spolu se zvyšujícím se objemem hodnot veřejných zakázek tato potřeba narůstá. Bohužel současná právní úprava není ve všech směrech tomuto postupu nakloněna. I přes veškerou snahu zákonodárců, je současnému zákonu o zadávání veřejných zakázek odbornou veřejností často vyčítána jeho přílišná složitost a enormní nepřehlednost – to je způsobeno častými novelami. V současné době je připravováno znění zcela nového zákona, který má při zachování stávajících vysokých standardů transparentnosti, být pro zadavatele mnohem srozumitelnějším, jednodušším a přehlednějším než jeho stávající předchůdce.

Všechna tato fakta – tedy návody jak postupovat a připravované nové jednodušší a přehlednější zákony – nezabrání potenciálnímu plýtvání veřejných finančních prostředků, pokud na straně zadavatele nebude zadání zpracováno osobou s vysokým morálním kreditem a značnými zkušenostmi v této problematice. Tato kombinace bývá zárukou

vysoké transparentnosti a zamezení eventuálního pletichaření v oblasti zadávání veřejných zakázek.

V zadání práce byla stanovena hypotéza: „Specifika veřejné výzkumné instituce nejsou překážkou při aplikaci zákona upravující problematiku zadávání veřejných zakázek“. Tato hypotéza byla potvrzena v celém svém rozsahu.

Literatura

Monografie

DVOŘÁK, David. Historie zadávání veřejných zakázek - nařízení č. 61/1909 ř. z., o zadávání státních dodávek a prací. In Historie obchodněprávních institutů. Brno: Masarykova univerzita, 2009. s. 224-235, 11 s. ISBN 978-80-210-4960-4.

DOLEŽALOVÁ, Helena. Historie zadávání veřejných zakázek. *Právník*, 1998, 137(9), s. 800-816. ISSN 0231-6625

ECKERT NOVÁKOVÁ, Petra. *Veřejné zakázky pro veřejné výzkumné instituce*. 1. vydání. Praha: Academia, 2015. ISBN 978-80-200-2484-8.

JURČÍK, Radek. *Zákon o veřejných zakázkách: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7179-222-2.

KRUTÁK, Tomáš a Lenka KRUTÁKOVÁ. *Zákon o veřejných zakázkách: s komentářem a příklady : právní stav k 1.4.2013*. 2. aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG, 2013. Právo (Anag). ISBN 978-80-7263-778-2.

PODEŠVA, Martin, OLÍK, Miloš, PODEŠVA, Vilém, STRÁNSKÝ, Jakub. *Zákon o veřejných zakázkách: komentář*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. Komentáře Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7357-636-3.

Právní předpisy

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/17/ES ze dne 31. března 2004 o koordinaci postupů při zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/18/ES ze dne 31. března 2004 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/23/EU ze dne 26. února 2014 o udělování koncesí

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/25/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb a o zrušení směrnice 2004/17/ES

Zákon č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 342/2005 Sb., o změnách některých zákonů v souvislosti s přijetím zákona o veřejných výzkumných institucích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 137/2006 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů

Důvodová zpráva č. 341/2005 ze dne 7. 1. 2005 k zákonu č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích

Vysokoškolská kvalifikační práce

ŠOBÍŠEK, Karel. *Rozdíly mezi příspěvkovou organizací a veřejnou výzkumnou institucí*. Ostrava: Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, Hornicko-geologická fakulta, Institut ekonomiky a systémů řízení, 2012.

Internetové zdroje

ADÁMKOVÁ, Petra.: *Aktuální otázky právní úpravy financování veřejných výzkumných institucí* [online]. 2. ročník mezinárodní konference doktorských studentů a mladých vědců. Brno: Právnická fakulta Masarykovy univerzity v Brně, 2008. Dostupné na WWW: <http://www.law.muni.cz/sborniky/cofola2008/files/pdf/financ/adamkova_petra.pdf>

RAFAJ, Petr.: Úvodní slovo předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže Ing. Petr Rafaj. Dostupné na WWW: <<http://www.uohs.cz/cs/o-uradu/vedeni-uradu.html>>

Rozhodnutí ÚOHS: S464/2011/VZ-16708/2011/510/Krk, Brno 2. listopadu 2011 Dostupné na WWW: <<http://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-9263.html>>

Rozhodnutí ÚOHS: S141/2011/VZ-10574/2011/540/PVé, Brno 8. srpna 2011, Dostupné na WWW: <<http://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-9430.html>>

Rozhodnutí ÚOHS: S229/2012/VZ-3516/2013/512/MVy, Brno 23. února 2013, Dostupné na WWW: <<http://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-10279.html>>

Výroční zpráva 2007 Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR, v.v.i. Praha: Ústav organické chemie a biochemie AV ČR, v.v.i. 2008. Dostupné na WWW:

<<http://rvvi.msmt.cz/detail.php?ic=61388963>>

Výroční zpráva 2008 Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR, v.v.i. Praha: Ústav organické chemie a biochemie AV ČR, v.v.i. 2009. Dostupné na WWW:

<<http://rvvi.msmt.cz/detail.php?ic=61388963>>

Výroční zpráva 2009 Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR, v.v.i. Praha: Ústav organické chemie a biochemie AV ČR, v.v.i. 2010. Dostupné na WWW:

<<http://rvvi.msmt.cz/detail.php?ic=61388963>>

Výroční zpráva 2010 Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR, v.v.i. Praha: Ústav organické chemie a biochemie AV ČR, v.v.i. 2011. Dostupné na WWW:

<<http://rvvi.msmt.cz/detail.php?ic=61388963>>

Výroční zpráva 2011 Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR, v.v.i. Praha: Ústav organické chemie a biochemie AV ČR, v.v.i. 2012. Dostupné na WWW:

<<http://rvvi.msmt.cz/detail.php?ic=61388963>>

Výroční zpráva 2012 Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR, v.v.i. Praha: Ústav organické chemie a biochemie AV ČR, v.v.i. 2013. Dostupné na WWW:

<<http://rvvi.msmt.cz/detail.php?ic=61388963>>

Výroční zpráva 2014 Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR, v.v.i. Praha: Ústav organické chemie a biochemie AV ČR, v.v.i. 2015. Dostupné na WWW:

<<http://rvvi.msmt.cz/detail.php?ic=61388963>>

Přílohy

Příloha č. 1: Seznam novel zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ke dni 1. 1. 2016

	č. zákona	účinnost od
zákon	137/2006	1. 7. 2006
novela	110/2007	1. 6. 2007
	296/2007	1. 1. 2008
	76/2008	15. 3. 2008
	124/2008	1. 7. 2008
	110/2009	1. 7. 2009
	41/2009	1. 1. 2010
	417/2009	27. 11. 2009
	179/2009	7. 7. 2009
	227/2009	24. 7. 2009
	281/2009	1. 1. 2011
	179/2010	15. 9. 2010
	423/2010	30. 12. 2010
	73/2011	1. 4. 2011
	258/2011	13. 9. 2011
	367/2011	1. 1. 2012
	420/2011	1. 1. 2012
	1/2012	5. 1. 2012
	55/2012	1. 4. 2012
	167/2012	1. 7. 2012
	303/2013	1. 1. 2014
	341/2013	1. 1. 2014
	40/2015	6. 3. 2015
	375/2015	1. 1. 2016

Zdroj: Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, vlastní zpracování.

Příloha č. 2: Seznam VVI, ke dni 1. 1. 2016 (dle jednotlivých zřizovatelů, celkem 75 subjektů)

Zřizovatel:	Název instituce:
Akademie věd České republiky:	Archeologický ústav AV ČR, Brno, v.v.i.
	Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i.
	Astronomický ústav AV ČR, v.v.i.
	Biofyzikální ústav AV ČR, v.v.i.
	Biologické centrum AV ČR, v.v.i.
	Biotechnologický ústav AV ČR, v.v.i.
	Botanický ústav AV ČR, v.v.i.
	Etnologický ústav AV ČR, v.v.i.
	Filozofický ústav AV ČR, v.v.i.
	Fyzikální ústav AV ČR, v.v.i.
	Fyziologický ústav AV ČR, v.v.i.
	Geofyzikální ústav AV ČR, v.v.i.
	Geologický ústav AV ČR, v.v.i.
	Historický ústav AV ČR, v.v.i.
	Knihovna AV ČR, v.v.i.
	Masarykův ústav AV ČR, v.v.i.
	Matematický ústav AV ČR, v.v.i.
	Mikrobiologický ústav AV ČR, v.v.i.
	Národohospodářský ústav AV ČR, v.v.i.
	Orientální ústav AV ČR, v.v.i.
	Psychologický ústav AV ČR, v.v.i.
	Slovanský ústav AV ČR, v.v.i.
	Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.
	Středisko společných činností AV ČR, v.v.i.
	Ústav analytické chemie AV ČR, v.v.i.
	Ústav anorganické chemie AV ČR, v.v.i.
	Ústav biologie obratlovců AV ČR, v.v.i.
	Ústav dějin umění AV ČR, v.v.i.
	Ústav experimentální botaniky AV ČR, v.v.i.
	Ústav experimentální medicíny AV ČR, v.v.i.
	Ústav fotoniky a elektroniky AV ČR, v.v.i.
	Ústav fyzikální chemie Jaroslava Heyrovského AV ČR, v.v.i.
	Ústav fyziky atmosféry AV ČR, v.v.i.
	Ústav fyziky materiálů AV ČR, v.v.i.
	Ústav fyziky plazmatu AV ČR, v.v.i.
	Ústav geoniky AV ČR, v.v.i.
	Ústav chemických procesů AV ČR, v.v.i.
	Ústav informatiky AV ČR, v.v.i.
	Ústav jaderné fyziky AV ČR, v.v.i.
	Ústav makromolekulární chemie AV ČR, v.v.i.
	Ústav mezinárodních vztahů AV ČR, v.v.i.
	Ústav molekulární genetiky AV ČR, v.v.i.

	Ústav organické chemie a biochemie AV ČR, v.v.i.
	Ústav pro českou literaturu AV ČR, v.v.i.
	Ústav pro hydrodynamiku AV ČR, v.v.i.
	Ústav pro jazyk český AV ČR, v.v.i.
	Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, v.v.i.
	Ústav přístrojové techniky AV ČR, v.v.i.
	Ústav státu a práva AV ČR, v.v.i.
	Ústav struktury a mechaniky hornin AV ČR, v.v.i.
	Ústav teoretické a aplikované mechaniky AV ČR, v.v.i.
	Ústav teorie informace a automatizace AV ČR, v.v.i.
	Ústav termomechaniky AV ČR, v.v.i.
	Ústav výzkumu globální změny AV ČR, v.v.i.
	Ústav živočišné fyziologie a genetiky AV ČR, v.v.i.
Český úřad zeměměřický a katastrální:	Výzkumný ústav geodetický, topografický a kartografický, v.v.i.
Jihomoravský kraj:	Ústav archeologické památkové péče Brno, v.v.i.
Ministerstvo dopravy:	Centrum dopravního výzkumu, v.v.i.
Ministerstvo práce a sociálních věcí:	Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v.v.i.
	Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v.v.i.
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy:	Centrum pro studium vysokého školství, v.v.i.
Statutární město Liberec:	Centrum pro výzkum energetického využití litosféry, v.v.i.
Ministerstvo zemědělství:	Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v.v.i.
	Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i.
	Výzkumný ústav potravinářský v Praze, v.v.i.
	Výzkumný ústav rostlinné výroby, v.v.i.
	Výzkumný ústav veterinárního lékařství, v.v.i.
	Výzkumný ústav zemědělské techniky, v.v.i.
	Výzkumný ústav živočišné výroby, v.v.i.
Ministerstvo životního prostředí:	Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v.v.i.
	Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. M., v.v.i.
Obec Mšené-lázně:	Výzkumný ústav balneologický, v.v.i.
Státní úřad pro jadernou bezpečnost:	Státní ústav jaderné, chemické a biologické ochrany, v.v.i.
	Státní ústav radiační ochrany, v.v.i.
Ústecký kraj:	Ústav archeologické památkové péče severozápadních Čech, v.v.i.

Zdroj: Rejstřík VVI, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, vlastní zpracování.